

J. Kasseopian

IOANA KASSARGIAN

- in memoriam -

**INSTITUTUL DE CERCETĂRI ECO-MUZEALE TULCEA
MUZEUL DE ARTĂ**

Tulcea - 1997

Coordonator științific:

Macheta grafică:

Redactor responsabil:

Tehnoredactare computerizată:

Fotografii:

Tipar:

ISBN:

Dr. GAVRILĂ SIMION

ANCA LULAY-ROTĂRESCU

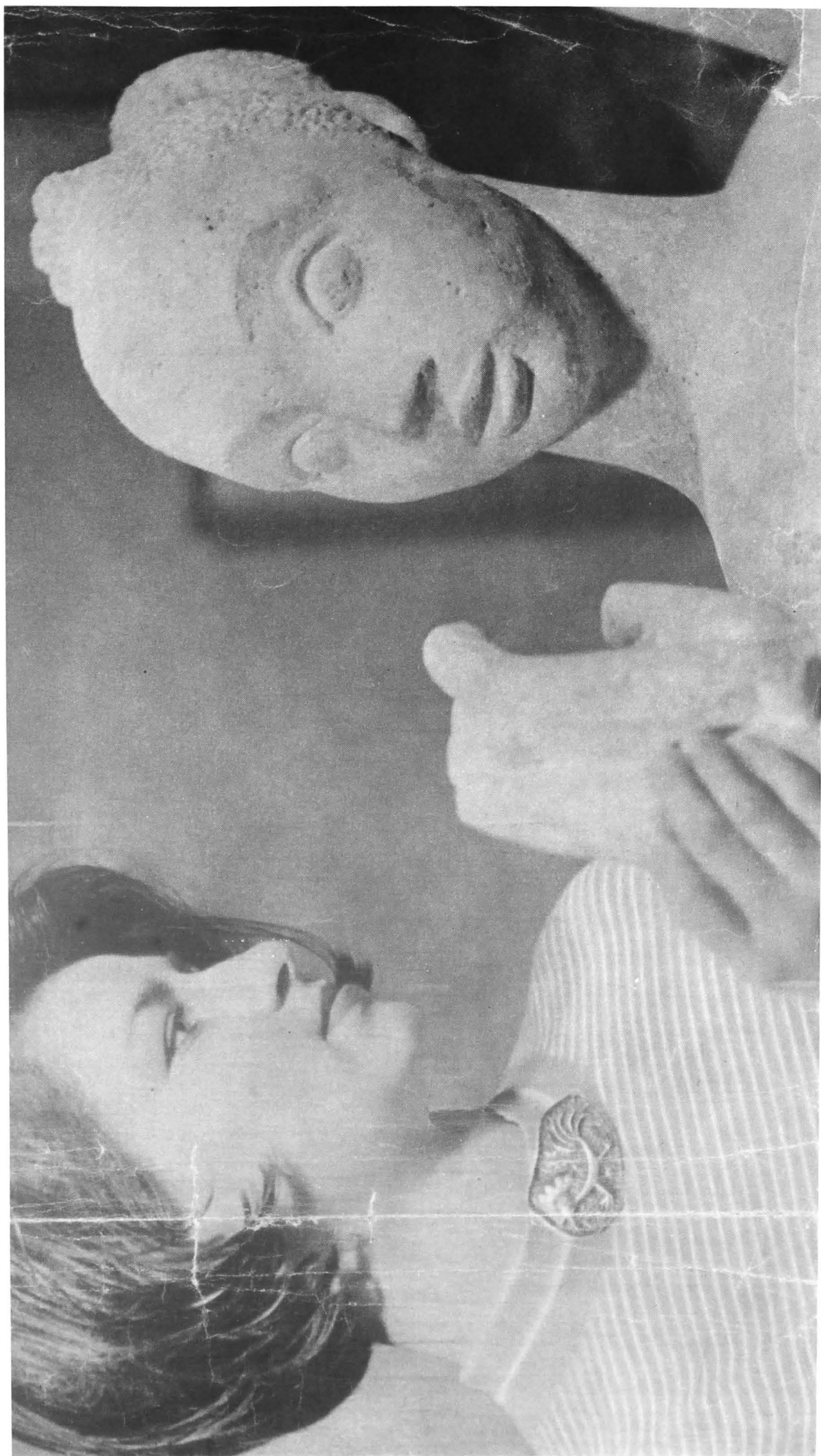
ANCA LULAY-ROTĂRESCU

CAMELIA KAIM, CORNELIU DAN

GEORGETA GRIGORIU, R. BRAUN

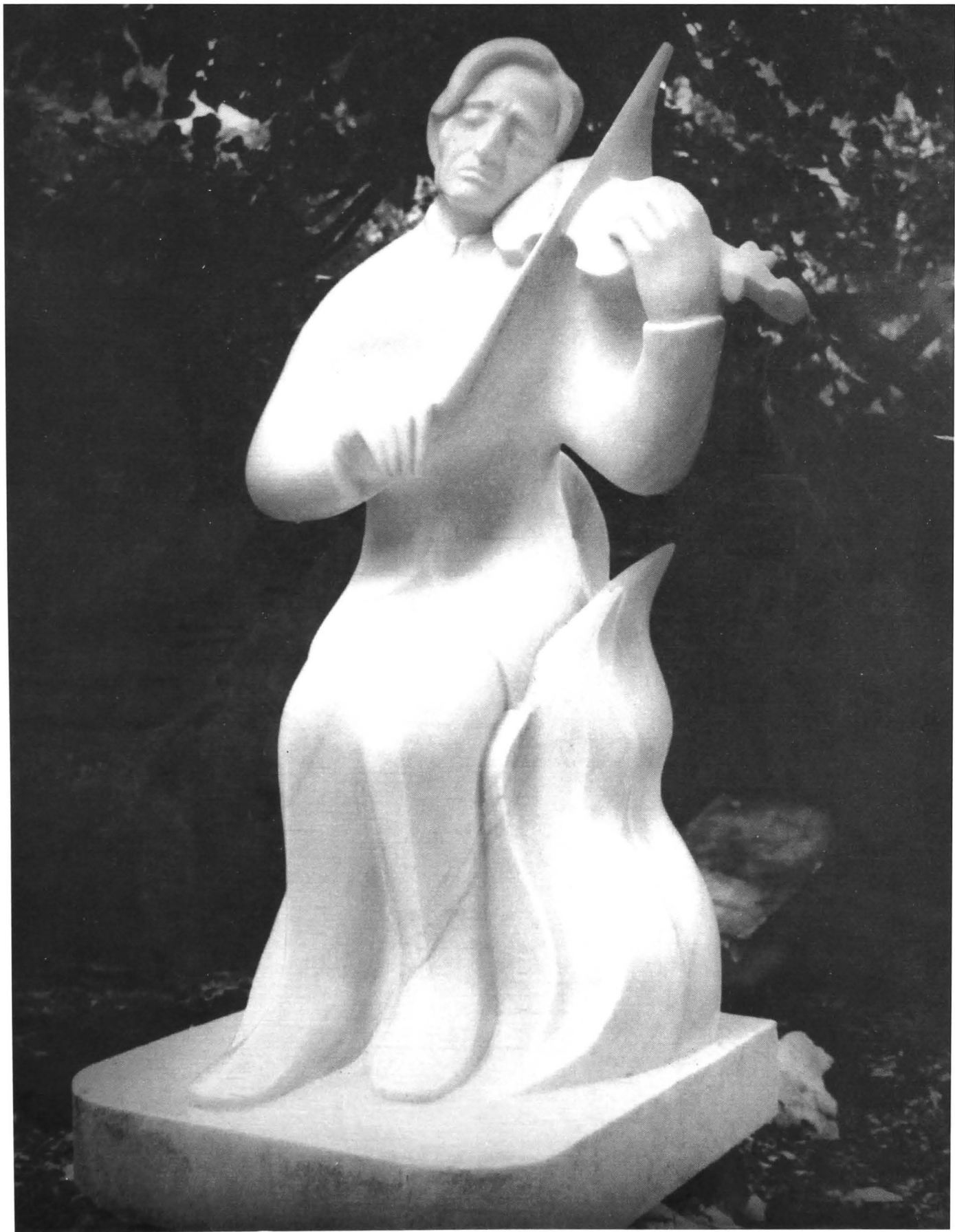
„HONTERUS“ SIBIU

973-97653-3-5 Editura TENIS CLUB SEN

"Aș cere pietrei sau bronzului: Cântă !"

I. Kattorian

George Enescu

IOANA KASSARGIAN - SCURTĂ BIOGRAFIE

- 1936 - 4 octombrie, se naște la București, Ioana Kassargian
- 1953 - absolvă Liceul Teoretic de Fete din București.
- 1953 - 1959 - absolvă Institutul de Arte Plastice "Nicolae Grigorescu" din București, la clasa profesorului Corneliu Medrea;
- 1962 - obține o bursă de studii în R.P. Ungaria;
- 1963 - obține o bursă de studii în R.S. Cehoslovacia;
- 1963 - devine membră a U.A.P., secția sculptură;
- 1964 - obține o bursă de studii în URSS;
- 1964 - 1967 - execută în străinătate sculpturi monumentale "de plaine-air" pentru București.
- 1966 - 1967 - obține o bursă de studii în Franța;
- 1985 - 14 decembrie - se stinge din viață, la București.

Ergo sum

EXPOZIȚII PERSONALE ȘI PARTICIPĂRI LA EXPOZIȚII DE GRUP

- 1959 - Expoziția Tineretului - București;
- 1960 - Expoziția de pictură și sculptură din Parcul Herăstrău;
- 1960 - La expoziția anuală de stat participă cu lucrarea "Omagiu Partidului" (basoreliev din gips patinat);
- 1961 - Expoziția de portrete deschisă în cinstea aniversării a 40 de ani de la înființarea PCR, Parcul Herăstrău, București;
- 1961 - Expoziția Tineretului, București;
- 1962 - La expoziția regională București participă cu lucrările "Darul vieții (gips) și "Siderurgistul" (gips);
- La Expoziția Tineretului, București, participă cu lucrările "Oțelar" (gips) și "Portret" (bronz);
- Expoziția anuală de stat, București;
- 1963 - La Expoziția "30 de ani de greve CFR" participă cu lucrarea "Forjor" (gips);
- Expoziția Tineretului, București;
- Expoziția anuală de stat, București;
- 1964 - Expoziția orașului București;
- La expoziția "20 de ani de la Eliberare" - Sala Palatului, București, participă cu lucrările "Cap de față" (bronz) și "Familia oțelarului";
- Execută prima lucrare monumentală pentru stațiunea Eforie Nord;
- Expoziția "20 de ani ai economiei naționale", Pavilionul Culturii, București;
- Expoziția anuală de stat;
- 1965 - La expoziția orașului București participă cu lucrările "Cariatidă" (lemn) și "Luna" (piatră);
- Expoziția regională București;
- 1966 - La bienala de pictură și sculptură, București, participă cu lucrarea "Meditație" (piatră);
- Prima expoziție personală (sculptură și desen) - Galeria de Artă din Bulevardul Bălcescu, București;
- Expoziția retrospectivă în cinstea aniversării a 45 de ani de la înființarea PCR, participă cu lucrarea "Cap de față";
- 1967 - La expoziția orașului București, participă cu lucrarea "Maternitate" (piatră);
- 1969 - La expoziția festivă "A XXII-a aniversare a Partidului Comunist Român", participă cu lucrarea "Victorie" (bronz);
- Salonul de pictură și sculptură a municipiului București;
- 1970 - Expoziție de grup (Gheorghe Șaru, Corneliu Petrescu, Ioana Kassargian) - Sala "Apollo", București;
- A II-a expoziție personală - București;
- Bienala de pictură și sculptură - București;
- 1971 - La expoziția închinată aniversării semicentenarului PCR, participă cu o lucrare;
- La Salonul pictorilor și sculptorilor din București, participă cu o lucrare;
- La Salonul de pictură și sculptură - Sala "Dalles", București, participă cu două lucrări;
- 1972 - Expoziție de sculptură - Mogoșoaia;
- 1973 - A III-a expoziție personală - București;
- Expoziție de grup - Sala "Apollo", București;
- 1976 - La Expoziția "Figurativul în sculptura românească contemporană" - Muzeul de Artă Contemporană, Galați, participă cu patru lucrări;
- Salonul de pictură și sculptură al municipiului București;
- Expoziție personală (sculptură și desen) - Muzeul de Artă al Municipiului București "A. Simu";
- Expoziție personală - Galeria de Artă ale Municipiului București;
- 1977 - Expoziția republicană de arte plastice "Cîntarea României" - București;
- Expoziția de artă plastică dedicată Centenarului Independenței de Stat a României - București;

- 1978 - La expoziția "40 de ani victorioși" - București, participă cu lucrarea "Copiii soarelui victorioși" (bronz);
 - Expoziția republicană de pictură și sculptură;
 - Expoziția republicană de arte plastice "Magistralele socialismului";
 - Salonul de pictură și sculptură al municipiului București;
- 1979 - Expoziția colectivă de pictură, sculptură și grafică intitulată "Copilul în artele plastice" - Galeriile de artă, Buzău;
 - Expoziția intitulată "A 35-a aniversare a Eliberării patriei" - București;
 - La expoziția republicană de arte plastice "Cîntarea României", ediția a II-a - București, participă cu lucrarea "Baladă";
- 1979 - 1980 - La Salonul de grafică, pictură, sculptură și artă decorativă al municipiului București, participă cu lucrarea "Jertfiți pentru patrie";
- 1980 - La expoziția anuală de grafică, pictură și sculptură - București, participă cu lucrarea intitulată "Sărbătoare" (bronz);
 - La expoziția "2050 de ani de la crearea statului dac centralizat și independent" - București, participă cu lucrarea "Cavalerul trac";
- 1980 - 1981 - La Salonul de grafică, pictură, sculptură și artă decorativă al municipiului București, participă cu lucrarea "Chemarea pământului" (marmură);
- 1981 - La expoziția intitulată "Magistralele epocii Ceaușescu", organizată în cadrul Muzeului de Artă al RSR, participă cu lucrările "Victorie" și "Zbor";
 - La expoziția de artă plastică intitulată "60 de ani de la făurirea PCR" - București, participă cu lucrarea "Triumf";
- 1982 - Expoziția "Artiștii plastici și pacea" - București;
 - Salonul republican de pictură și sculptură - București;
- 1982 - 1983 - La Salonul de grafică, pictură, sculptură și arte decorative al municipiului București, participă cu lucrarea intitulată "Spre viitor" (marmură);
- 1983 - La expoziția de arte plastice "Partid, popor, o singură voință" - București, participă cu lucrarea intitulată "Spre culmi" (marmură);
 - La expoziția de grafică, pictură, sculptură și arte decorative intitulată "18 ani de glorioase înfăptuiri revoluționare", participă cu lucrarea "Copiii soarelui victorioși";
 - La expoziția "65 de ani de la înfăptuirea statului național unitar român" participă cu lucrarea "1 Decembrie 1918" (marmură);
- 1983 - 1984 - La Salonul național de grafică, pictură și arte decorative, organizat la Sala "Dalles", București, participă cu lucrarea "Spre culmi" (marmură);
- 1984 - La expoziția omagială "Ani de mărețe împliniri", participă cu lucrarea "Avânt" (marmură).

Cap de fată

PARTICIPĂRI LA EXPOZIȚII ÎN STRĂINĂTATE

- 1962 - Expoziția internațională de artă plastică din R.P. Ungară;
- 1963 - Bienala de artă plastică de la Paris (expoziție internațională a tineretului);
- Expoziția internațională a tineretului - R.S. Cehoslovacia;
- 1964 - Expoziția internațională de artă plastică - URSS;
- 1965 - Bienala Tineretului - Paris;
- 1966 - Expoziția internațională de artă plastică - Zagreb, Belgrad, Novi-Sad;
- Expoziția de artă plastică românească, "ERNST MUSEUM, Budapesta (participă cu 11 lucrări de sculptură);
- 1967 - Expoziția internațională de sculptură (a 9-a bienală de sculptură), Parcul Middelheim - Anvers, Belgia;
- Expoziția internațională de sculptură - Franța;
- Expoziții de grup - Moscova, Leningrad;
- 1968 - Expoziția internațională - Cracovia (R.P. Polonia);
- Expoziția de artă românească - Frankfurth am Mein;
- Expoziția de artă românească - Praga (R.S. Cehoslovacia);
- Expoziția de artă românească - Köln (R.F. Germania);
- Expoziția de artă românească - Bonn (R.F. Germania);
- 1969 - Expoziția de artă românească - Torino (Italia) (participă cu 2 lucrări - "Duet" (bronz) și "Tors negru" (marmură);
- A doua expoziție internațională în aer liber organizată de Fundația "Pagani" și Muzeul de Artă Modernă Legnaro (Milano), Castallanza (Italia);
- Expoziția de artă românească - Moscova și Talin (URSS);
- Expoziția de artă românească - Helsinki (Finlanda);
- Expoziția din cadrul Fundației "Pagani" - Milano (Italia);
- 1970 - Expoziția de artă românească - Torino (Italia);
- 1971 - Expoziția de artă românească contemporană - Düsseldorf (R.F. Germania);
- 1972 - Expoziția de artă românească contemporană - Varșovia, Leningrad, Moscova, Praga, Roma;
- 1973 - Expoziția de sculptură românească, Academia Română - Roma (Italia);
- 1974 - Expoziția de sculptură românească contemporană - Budapesta (R.P. Ungaria);
- Expoziția de artă plastică românească - Berlin;
- Expoziția de sculptură românească contemporană - Varșovia (R.P. Polonia);
- 1975 - Expoziția de artă românească - Moscova, Leningrad, Vilnius;
- Expoziția de sculptură - Berlin;
- 1976 - Expoziția de artă plastică românească contemporană - Bonn (R.F. Germania);
- Expoziția de artă plastică românească - Moscova (URSS);
- Expoziția "Omagiul lui Brâncuși" - Paris (Franța);
- 1977 - Expoziția de sculptură românească contemporană - URSS;
- Expoziția de sculptură românească contemporană - Helsinki (Finlanda);
- 1979 - Expoziția colecțiilor de sculptură - Moscova (URSS);
- 1985 - Expoziția internațională de arte plastice intitulată "Lupta popoarelor pentru pace și progres social" - Moscova (URSS);
- Expoziția internațională de sculptură contemporană - Sofia (R.P. Bulgaria).

PREMII

- 1963 - Premiul II pentru sculptură al Uniunii Artiștilor plastici din România - la Expoziția Tineretului;
1968 - Ordinul "Meritul Cultural" cl. a IV-a; Medalia "A 20-a aniversare a Eliberării";
1969 - Premiul II pentru sculptură al municipiului București pentru cea mai bună lucrare;
1977 - Premiul III în cadrul festivalului "Cântarea României", pentru lucrarea "Cântecul tinereții";
1980 - Inclusă în volumul V al lucrării "World Who's Who Woman - Comemorative Awards", editată de Universitatea Cambridge, (Anglia).

Crescătoarea de păsări (Fata cu gâsca)

Eând manuscrisul acestor pagini a fost trimis să vadă lumina tiparului, Ioana Kassargian ar fi trebuit să aniverseze șaiszeci de ani de viață. N-a fost însă dat să fie așa. Ioana Kassargian a plecat cu aproape unsprezece ani mai devreme dintre cei vii, în urma ei așternându-se tăcerea și uitarea.

Acum i-a fost dat muzeului tulcean să înlătore acel timp al tăcerii care s-a așternut peste creator și opera sa și să reducă lumina cuvântului frumos pentru creația sa. Iar dacă instituția ce o conduc va reuși să aducă din nou lumina reflectoarelor asupra omului și a operei sale, posibilul acestui eveniment se datorește donației făcute în ultimele ei zile de viață, de însăși sculptorița Ioana Kassargian, a mamei sale și a familiei, Alexandra și Simion Ștefan (soră și cumnat). Așa a ajuns Muzeul de Artă din Tulcea trezorerul unui număr însemnat din lucrările ce figurează în catalogul de față, ca și în retrospectiva operei sale.

Idea renașterii memoriei pentru Ioana Kassargian și cunoașterea operei sale de către publicul larg nu este o simplă dorință personală. Ea trebuie să se înscrie într-un program complex, pentru a face ca marile valori să trăiască, să cucerească și să modeleze sufletele oamenilor, după frumusețea lor, să împodobească cetățile în care trăim, precum aureola unei bijuterii cu pietre de mare preț. Așa văd eu menirea operei Ioanei Kassargian, căci ea întruchipează societatea umană, așa cum este ea, de la nelipsitul grotesc și până la diafan, de la tradiționalul arhaism și puritatea unor arte care au intrat de mult în istorie, venite de undeva din Orient sau din chintesența civilizațiilor mediteraneene și până la eliberarea formelor sale din chinga tuturor dogmelor spre a evada în infinitul necunoscut.

Se spune că opera Ioanei Kassargian păstrează tradiția românească, continuând în același timp pe cea cultă brâncușiană, dar se individualizează, subliniem noi, de toate celelalte, prin trăsături și un stil propriu, ce se caracterizează prin suplețea și simplitatea ce duc la frumos. De aceea, consider că opera Ioanei Kassargian imortalizată în mediul tulcean capătă o măreție de simbol. Niciunde nu poate fi un loc mai potrivit ca aici, unde unduțiile ce caracterizează opera sa și dau voluptate vieții spirituale, fac un pandant într-o perfectă simbioză cu valurile line ale apelor Dunării. Niciunde nu vezi și nu simți cum muzicalitatea fluidității din creația Ioanei Kassargian se continuă și se unește ca într-un ecou cu clipocitul apelor, iar monumentalitatea și tensiunea temperamentală pe care o exprimă lucrările sale fac un mariaj ideal și echilibrat în același timp cu forța și puterea marelui fluviu.

De aceea, am ales ca cel mai potrivit loc al acestei manifestări să fie astăzi Tulcea, orașul dominat în aparență de acel arhaism tradițional, dar în fond el este leagănul unor mari mutații de culturi și civilizații, conservator și promotor în același timp de tradiții și credințe religioase, este o cetate cosmopolită în care domină respectul omului față de om. Acestea fac spre a susține că niciunde nu este un loc mai potrivit pentru opera Ioanei Kassargian ca în cel al ospitalității oferit de urbanismul orașului de la Dunăre. De aici, lucrările Ioanei Kassargian vor putea emana pentru oamenii de azi și pentru generațiile lor viitoare poezia, cântecul și toată profunzimea spirituală a ideilor ce le exprimă.

Dr. Gavrilă Simion
Director al Institutului de Cercetări Eco-Muzeale - Tulcea

Calul năzdrăvan al lui Făt-Frumos

Acum, la împlinirea a mai mult de un deceniu de la moartea Ioanei Kassargian, Muzeul de Artă din Tulcea aduce un omagiu artistei, care a trăit numai 49 de ani și s-a stins din viață în plină maturitate creatoare, lăsând în urma ei o operă ce o consacră printre personalitățile care au jalonat sculptura românească a anilor '70.

Lucrările sale dezvăluie tendința de severă reducere la semn a arhitecturilor compoziționale. Simplificarea drastică a formelor se înscrie, de fapt, în consecvența năzuință a artistei de exprimare de factură clasicistă, care nu ilustrează pur și simplu un mod de tratare a volumelor, ci un suport între structurile sculpturii și spațiul în care sunt plasate.

Arta Ioanei Kassargian exprimă aspirația neconținută la o semnificare a volumului, într-o interceptare ce ar putea fi numită muzicală. Muzicală, în înțelesul de construcție armonioasă, cu subtile contrapunctări de plinuri și de goluri ce dezvăluie existența unui suport logic al ansamblului de forme. Dar și în acela de melodioasă desfășurare a suprafețelor în ritmuri clare conținând o mare seninătate sufletească.

În același timp, sculpturile Ioanei Kassargian exprimă o tendință de creare a formelor ascensionale, departe de orice tendință spre decorativ ci, dimpotrivă, mărturisind un acord lăuntric cu înțelesurile științei moderne. E aici, în ciuda suferințelor fizice la care o îndelungată și necruțătoare boală au supus-o, mărturia unui optimism structural, a unei încrederi funciare în puterea gândului omenesc.

Rodica Matei - istoric de artă

9mi apar în memorie, imagini sculpturale într-o admirabilă viziune de modulații calme, în care tensiunea spirituală se mișcă asemeni ca lava ce erupe.

Nu descifrez o anume idee în forme de volume cantabile luminate de har ale colegei mele de generație. Ispititoare ca aparițiile Circei, din valurile mării, sculpturile ei încântă. Și-a topit sufletul în incadescența bronzului ca meșterii antichității, inspirată de nostalgii care sunt gata să lăcrimeze într-o suferință omenească rar întâlnită. Cu o voință athletică, Ioana Kassargian a parcurs timpi și învățături care i-au împlinit destinul creator. Cu mâinile pe lutul dispus să fie modelat ca vibrațiile tonale ale pianului, artista a construit inspirată, frumoase acorduri de forme și volume pe care lumina se mișcă ca apa printre pietre șlefuind-o mobil continuu. Timpul merge mai departe și mă apropii tăcut admirând cu pașii memoriei frumuseții din opera unei scurte vieți închinată Artei.

V. Sijm
16 ianuarie 97

La o privire de ansamblu asupra operei artistei Ioana Kassargian, după părerea noastră, putem distinge trei mari etape de creație; fiecare etapă fiind bine conturată - chiar dacă, din punct de vedere cronologic, asistăm la o suprapunere parțială a acestora.

Prima etapă se remarcă printr-un stil clasicizant, adică printr-o profundă încercare a artistei de a surprinde caracterul și expresia modelului.

Ioana Kassargian a lucrat după model - așa cum afirma chiar artista - "...doar atunci când s-a simțit atrasă de acesta din anumite considerente." Reprezentativă pentru această etapă de creație este lucrarea CAP DE FATĂ - expusă la Bienala de la Paris din 1968, creație despre care, artista nota că "...este rezultatul unor amintiri ale unui chip de fetiță, al unor observații întipărite, undeva, în memoria sufletului și exprimate în momentul în care acestea au luat înfățișarea unui portret."

Desenele Ioanei Kassargian, aparținând acestei etape de creație, trădează aceeași înclinație-obsesie, spre forme sculpturale, volume masive și un duct al liniei foarte precis.

Luna

Nota definitorie a acestei prime etape o reprezintă masivitatea, rotunjirea volumelor și alura statică a lucrărilor. Edificatoare sunt lucrările TORS - din marmură albă, TORS - din marmură neagră, FATA CU FLOAREA, FATA CU PORUMBELUL, TANDREȚE.

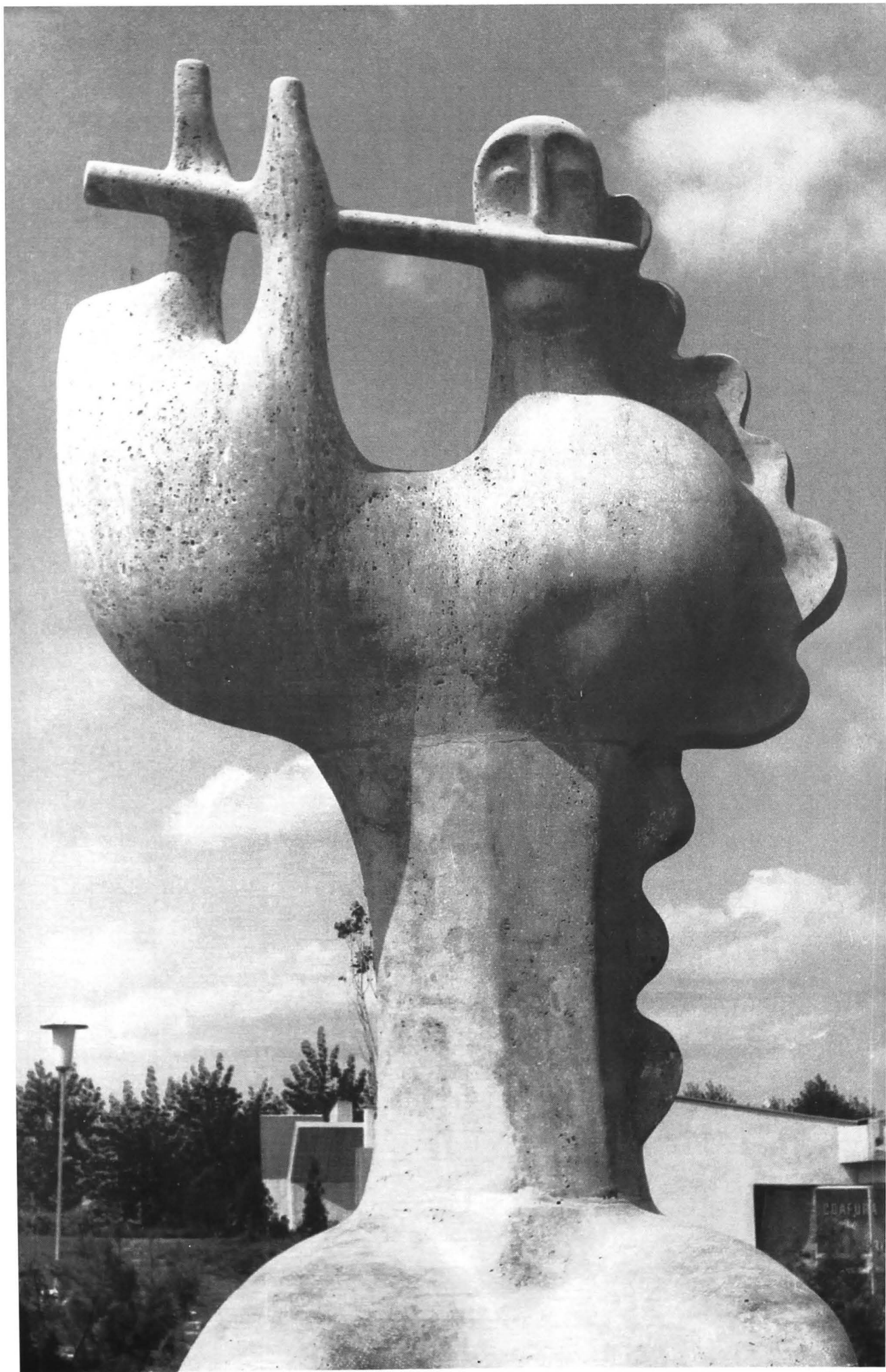
A doua etapă - căreia îi aparțin cele mai multe din lucrările expuse în expoziția retrospectivă găzduită de muzeul nostru, se remarcă prin încercarea artistei de a elibera, de a dinamiza forma. Rezultatul acestui demers constă în surprinderea lucrărilor în mișcare evolutivă. Cităm astfel: CÂNTEC DE GLORIE, FATA CU FĂCLIE, COPIII SOARELUI, ARMONIE. Jocul de curbe și contracurbe, de plin și de gol, de sensuri meandrice pot fi identificate în lucrările CĂTUȘE ZDROBITE și FLORILE SOARELUI. Nu omitem faptul că artista se situează, totuși, în zona figurativului, personajele zămislite având statut de simbol al zborului, al devenirii, al universului sonor (în lucrările: BALADA, MENESTREL, AMPHION - sunt personajele instrument). Elocvente sunt și personajele, purtând instrumente muzicale, din lucrările: CRAINICII ZORILOR, FLAUTIST, CÂNTECUL LIREI, VESTITORI. Despre creația ultimei lucrări amintite, artista și-a notat că se desfășura adesea pe fundalul sonor al Concertelor pentru trompetă și orchestră ale lui Bach și Vivaldi.

Lucrările acestei perioade amintesc principiile artistului Hans Mattis Teutsch din volumul "Ideologia Artei" : "Baza artei noi este surprinderea trecerii de la arta pasivă la cea activă. Verticala înseamnă acțiune. Forma verticală este purtătoarea și stimulatora certitudinii fundamentale a acțiunii. Orizontala înseamnă repaos. Forma orizontală înseamnă însumarea verticalelor și întinderii nelimitate."

Ultima perioadă de creație a artistei se remarcă printr-un stil neo-baroc (pierderea treptată a echilibrului motor al artistei având, din păcate, o influență hotărâtoare în creație), cele mai tipice exemple fiind lucrările OAMENI ȘI APE și PROMETEU. Această etapă se evidențiază printr-un stil dominat de volume asimetrice, ce se desfășoară într-un spațiu ritmat. Absența oricăror sugestii descriptive este compensată de agitația ambiguă a volumelor, pe fondul destrămării acestora din urmă. Noua manieră de lucru este evidențiată chiar de artistă în notițele sale : "Sunt atrasă spre latura fluidă a elementelor..., de conflictul dintre cele două lumi: cea imponderală, dar puternic expresivă și cea reală, concretă, dură."

Expoziția retrospectivă Ioana Kassargian își propune să scoată în evidență maniera în care artista și-a cristalizat limbajul specific sculpturii și și-a transmis ideile. Creația sa poate fi definită ca o evoluție firească spre realizarea personalității artistice, ca o evoluție conceptuală de la analiză la sinteză, artista aducând o marcantă contribuție în ceea ce privește problematica sculpturii. Aceasta devine arhitectură în formă; astfel, Ioana Kassargian a avut conștiința faptului că în reprezentarea figurativă important este - "...nu falsul dinamism, agitația - cum spunea Renoir - ci acea arhitectură a mișcării la care artistul a ajuns prin reflecție, prin prelucrarea datelor furnizate de viziunea directă, și prin reproducerea lor".

anca lulay-rotărescu

Flautist

Flautist

Sculptura înfruntă caducitatea gândurilor și a faptelor omenești și este, alături de ceramică, mărturia fermă a umanizării omului: "Dar înmuiat în sânge și sudoare / Unghia lui ți-a pus un zbenghi de floare / Și ocolindu-ți coapsa cu subțire / Chenar, i-a dat noroiului simțire / Olarul drept în palma lui te-a pus / Și-ai scos răspuns la deget, în auz. / Fragedul sunet, dulce lin / E-ntreg și nou ca la-nceput, și plin / Ulciorule de vis și de pământ, / El ți-a dat glas, / Eu îți voi da cuvânt."

Perenitatea gândului a fost inconștient transpusă în stabilitatea formelor. Milenii de-a rândul, omul înțepenit a înfruntat timpul : Egipt, Assur...

Un grec artist, subtil dialectician, a deschis buzele modelului, a filtrat privirea printre pleoapele întredeschise, a înclinat bazinul; și a descoperit ritmul mișcării pasului, acordându-l cu ritmul formei. El a fixat mișcarea mersului și apoi însuși fluidul spiritului, în drama vieții și în tragedia despărțirii iubitelor și despărțirii de viața însăși : Koré-ele Panteonului, "La Boudeuse", Luptele simbolice ale Centaurilor cu Lapiții, Orfeu și Euridice și resemnata, trista Hegesso...

Grecul, subtil, a intuit că ceea ce este etern este spiritul, iar nu forma, și el este prezent atât în forma înțepenită a Faraonului, cât și în mișcarea perpetuă a Discobolului.

Platon a explicat minunea, descoperind omenirii că formele pot să fie și să nu fie, în același timp.

"Arta e sublimă", l-a corectat Plotin, elevul întârziat, pe glumețul, ironicul, dar "Divinul" părinte al filozofiei.

"Arta este sublimă fiindcă intuiește și eternizează «Ideea» și nu imită umbra sa terestră. Ea nu este «imitația imitațiilor» creată de ocupantul ultimului rang al Cetății..."

Artistul nu l-a dezmințit pe filozof. El a deschis hotarele cerului și a arătat lumea divină: Serafimii, Heruvimii și fața lui Dumnezeu însuși... și apoi iadul, demonii și demoniile... "Das sagenente Bose", omul animal, impulsional de instincte bestiale și cortegiul lor demonic, condus de Agresiune... "Der Agression das heust von dem ruf der Artgenossen gencheteten Kampfuel, von Tier... und Mensch..."

ᾠδὴ τριόν, s-a auzit vocca filozofului care a mers înaintea întemeietorilor religiilor... Adevărul este în noi, și adâncimea sufletului este mai adâncă decât profunzimea universului.

"Arta cea mare nu este aceea care «oglindește», ci aceea care «sondează» adâncurile insondabile ale sufletului" - a vorbit cu sine însuși Leonardo, strămutând domeniul de activitate al artistului și țărurile artei...

Artistul este un cugetător, o minte, nu un ochi care conduce o mână. El are un instrument mai scrutător decât gândul, intuiția și un instrument mai ascuțit decât lama, pensula...

Artistul cunoaște, și prin cunoaștere iubește... și iartă, și este tolerant, iar toleranța ieșită din angelica lui bunătate se oglindește pe figură în "Zâmbetul Leonardesc", ca și în "Surâsul Reginei" și în "Zâmbetul Lui Angkor".

Artistul este un filozof, dar nu ca toți ceilalți, căci filozofia sa nu este "discursivă", ci "expresivă", și acest dar îi este dat numai lui: "questa arte non s'insegna a qui natura nol'concede..."

Un artist contemporan, el și numai el singur, în întregul univers, a regăsit acum gândirea lui Heraclit: lucrurile se mișcă, se transformă, "totul curge".

Formele mele vor traduce gândul meu: curgerea universului, destinul viu, grandios, perpetua mișcare... curgerea, nu căderea, transformarea și fața sa eternă, posibilul.

Iată, "mon coeur mis à nu", împreună cu gândurile mele.

Inima mea are nevoie de marmoră ca să vorbească.

Numai marmora se va lăsa transformată în undă lichidă... în rază de lumină. Voi șterge urma dălții și voi șlefui suprafața până la luciul oglinzii apelor, iar lumina va pătrunde materia și o va dematerializa...

Formele mele sunt gândurile mele. Oamenii mei nu mai au carne, nici oase, căci pe mine anatomia m-a învățat ritmul, și articulațiile ritmice, și disimetria vieții. Aici este "Numărul de aur", "Divina proporție" și emblema sa - pentagonul. Și aici este pentagrama, semnul secret al recunoașterii mele.

Corpul meu, propria mea anatomie mi-a vorbit din adâncuri și m-am înfiorat, ca Sf. Tereza la apariția îngerului. Vorbele lui mi-au cuprins pentru totdeauna gândurile. El mi-a spus: "...Ascultă de Sfântul Spirit al *πάντα ρεῖ*. Și eu voiesc ceea ce îmi este dat să voiesc. Mă auzi? Aici sunt eu, Ioana Kassargian..."

Gheorghe Ghițescu, 11 iulie 1978

Solie de pace

Himera nopții

Tors

Figură notabilă a sculpturii noastre contemporane, Ioana Kassargian a început, prin anii '60, a face o sculptură în care elemente ale unei stilistici și concepții arhaice a formelor o făceau să modeleze figuri, în care accentul cădea pe masivitate, pe rondoare și staticul monumental, dar și pe o stranie spiritualizare, ca niște enigmatice efigii, ale personajelor. Fază cu realizări notabile, dar de tranziție, căci curând sculptorița tinde spre o eliberare a formei de prea multa și stricta ei determinare materială, concepând acum volume de marcată fluiditate. Fluiditate care se naște din acea dinamică de care vorbeam, când personajul, forma sunt concepute fie într-o stare de mișcare, fie într-una de alcătuire a ei sau de tranziție. Aflată în mișcare în spațiu, forma se luptă cu acesta și din aceste contrarii se naște o modelare a ei, ca și cum acel spațiu ar fi acționat direct și modelator cu acea mângâiere-ardere pe care le imprimă spațiul Icarilor care se prăvălesc, învinși sau învingători, în el. Ființele Ioanei Kassargian au mereu acea stare de combustie internă, de veșnică mișcare, de aspirație spre Zenitul sublim. Ele se elansează mereu, curg într-o posibilă ipostază a timpului, care le primește și pare a le transporta mereu cu el, fără să le abandoneze în durata unei clipe, a efemerului. Venind dintr-o memorie a timpului, aceste figuri ale ei sunt uneori mitice, legendare, țin de o structură a spiritualității noastre; de aceea au și acel aer de perenitate de care vorbeam, ele nefiind circumscrise într-o strictă individualizare și determinare materială. De aici, și senzația aceasta de veșnică plutire, a zborului, avântului, care caracterizează cele mai multe din sculpturile ei.

Ion Tătaru - 26 august 1976

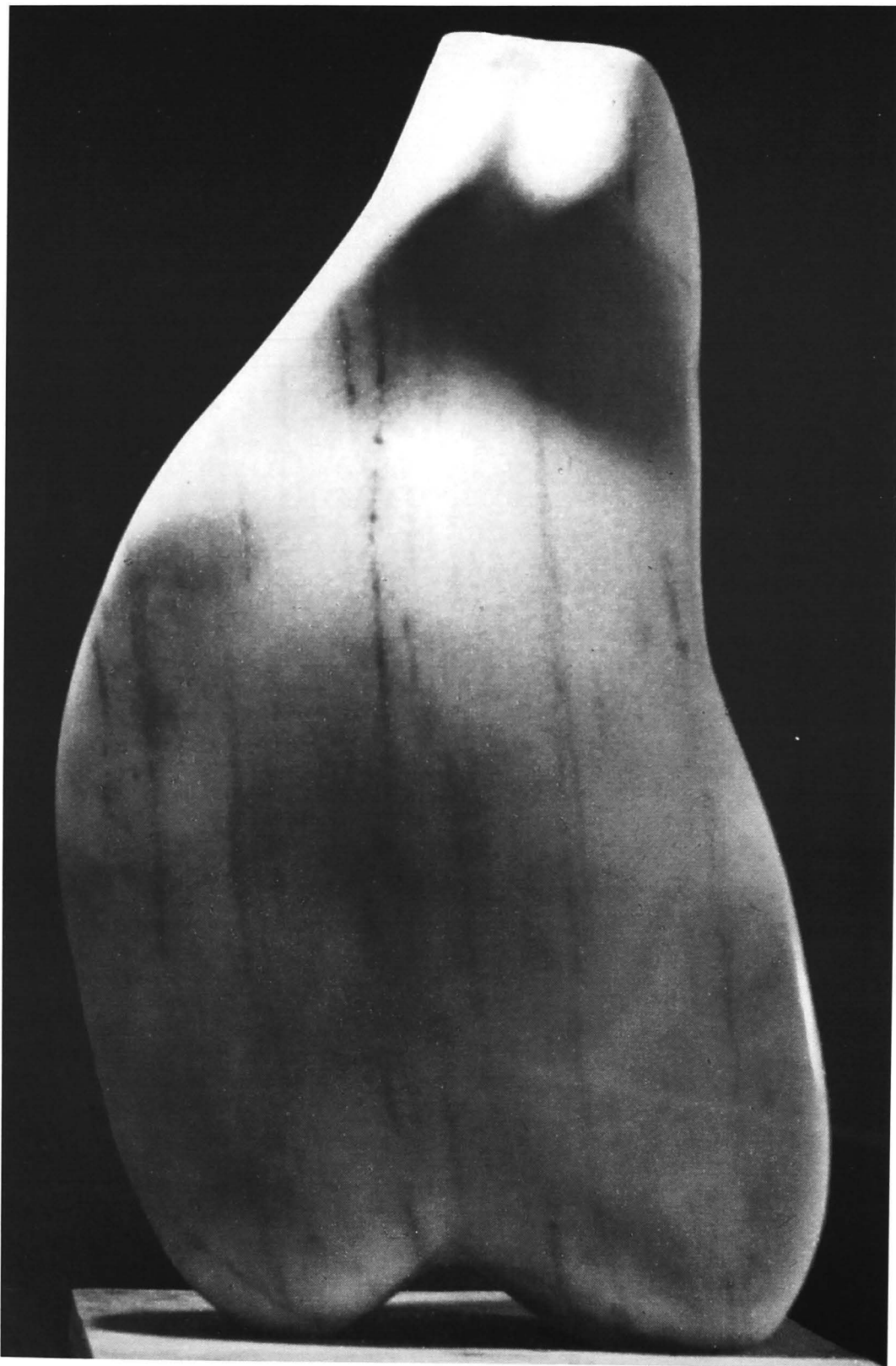

Ofrandă bucuriei

Sculpturile Ioanei Kassargian au darul de a ne face gândul de taină, încărcându-l cu poezie și muzică. Fiindcă acestea sunt, după părerea mea, atributele principale ale artei sale; privind-i bronzurile și marmurile, auzul se încarcă de sunete și sufletul vibrează de frumos. Este o impresie de început care apoi se transformă într-o obsesie ce ne dă liniște și putere, încredere în puterea adevăratei arte, încredere în noi, în viață cu toate adâncurile sale.

Radu Cârneli - aprilie 1970

Tors

Ioana Kassargian e un sculptor modern, ce poate fi luat drept martor pentru delictul barocului, anistoric vorbind, într-o lume oferită rigurilor clasice, fără drept de apel pentru vitalul, astfel condamnat. Sculptura ei are organicitatea lipsită de ostentație a vegetalului dezlănțuit romantic, ori a carnalului, dinamizat de polaritatea "plăcere-dureri". Foarte puține spirite de artiști-femei au depășit spaima trecerii și nimicirii ciclice a feeriei trăite, odată cu anotimpurile și vârstele omului, de toată firea. N-a depășit-o nici Ioana Kassargian, și tocmai clamarea ei în flăcări baroce și în zdrențe de carne opacă materială, fluturând pe pavoazul spiritului, ca un salut elegant adresat dimensiunii verticale, înalte-adânci a existenței tuturor, în toiul plutirii obligatorii pe orizontală, constituie miezul unei poezii de neignorată, obsedantă, personală și unanimă totodată.

Ultima fază a sculptoricești este bântuită de mitul prometeic al răscumpărării spirituale: COPIII SOARELUI, SOARELE ȘI LUNA, OAMENI ȘI APE, CRAINICII ZORILOR, PROMETEU, sunt titluri care indică o formulă soterică, de mitologie personală, racordată la principiul unui centru incandescent al universului viu, cu care trebuie restabilită legătura, iar IUBIRE, UNICORN (simbolul purității virginale și al fidelității castității) ori FATA CU HIPOCAMPUL (aceiași simbol, transpus în mediul acvatic, adică în lumea afectivității), sunt teme ce ne arată că se și preconizează un remediu, o terapie psihică, acestui sentiment al inexorabilei ancorări într-un vital orb, fără principiul geometric subiacent. De altfel, FATA CU HIPOCAMPUL e o caligramă cu sens clar de ordonare și raționalizare a fluxului lăuntric, altădată pustiitor. Ca momente posibile, operele Ioanei Kassargian pot pune accentele de organicitate, necesare piețelor noastre, prea rigid angulare azi, în urbanistica betonului cu muchii și unghiuri drepte dominante.

Ion Frunzetti

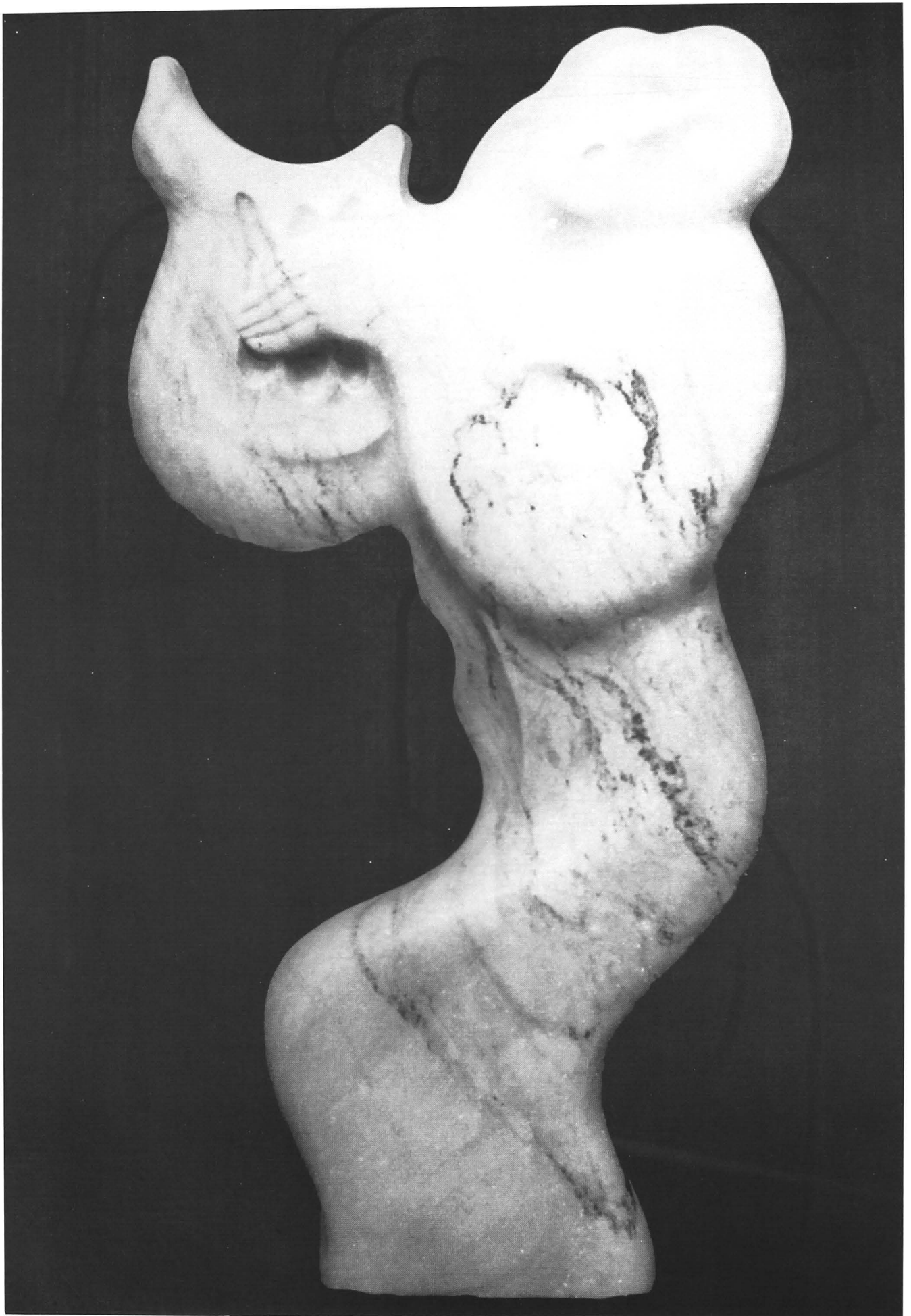
Sărbătoarea tinereții

Sculpturile

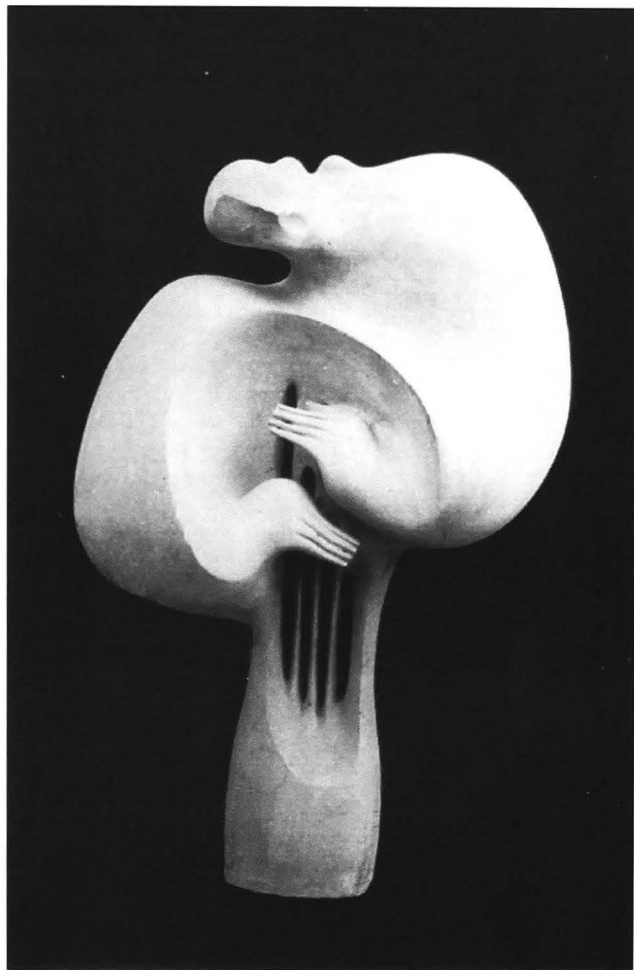
Ioanei Kassargian păstrează - dincolo de îndemânatica lor stilizare - o anumite senzualitate, chiar concretețe. Marmura ori bronzul trecând de la plan la curb, de la repaus la un moment dinamic, creează întotdeauna impresia de țesut uman, suplu și elastic. Poate și pentru că - deși nemodelată - această sculptură agață lumina și umbra, aproape în felul celei impresioniste, alternanța de umbros și de clar incorporând și o aluzie calorică de cald și rece slujind impresiei de concretețe de care vorbeam.

Privite sub aspect strict iconografic, sculpturile Ioanei Kassargian sunt proliferări ale unui regn nedefinit - între uman și vegetal - cu trimiteri mai ales spre aceasta din urmă. Sub raport formal, aceste sculpturi sunt "lineare", de contur, definindu-se strict în raport cu spațiul, opunându-i volume închegate, ce nu exclud, totuși, colaborarea cu lumina, golurile fiind incluse ca nonspații sculpturale, fără a deveni elemente de discontinuitate, ci de fluentă. Ritmurile unduioase - de aici aluzia vegetală - protuberanțele ce diversifică câmpurile plane ori curbe generale perfect polisate, o anumită tipologie asemănătoare uneori celei infantile, înglobarea distorsiei și grotescului, ca aluzii expresioniste, sunt câteva din elementele ce disting lucrările sculptoriței.

Cristina Anastasiu

Orfeu

Menestrel

Balada

În epoca noastră artistică, în care cubismul și prestigiul lui Brâncuși au împins sculptura spre un stil auster și geometric, apariția unor lucrări, ca cele ale Ioanei Kassargian, inspirate din imaginația populară (SOARELE ȘI LUNA, CRAINICII ZORILOR, etc.) sau reflectând simbolic evenimentele istorico-sociale (LUPTA CU APELE), capătă amploare și actualitate, afirmând o orientare conformă cu prima regulă a artistului, aceea de a trăi în adevăr.

Nu este vorba însă în lucrările sale de a copia natura, ci de o echivalență a ei, în sensul în care Ioana Kassargian surprinde în volume viața, mișcarea, armonia. Această armonie, mai mult sau mai puțin asemănătoare naturii, justifică totul. Această echivalență o înscrie pe Ioana Kassargian printre sculptorii artei moderne, cu un stil propriu, o sinteză de romantism și baroc într-o manieră originală de deplin rafinament. Ioana Kassargian este instinctiv și pasional atrasă de nevoia de a înțelege în mod brutal viața și de a o traduce în lirismul formelor. Ritmul liniilor și volumelor dau sculpturii sale o impresie de extaz liric. Barochismul sculpturii sale consistă în respectul aparenței umane, în timp ce modernismul său tinde spre spiritualizarea figurii umane. Senzația voluptoasă a volumelor și formelor neregulate se îmbină cu puritatea absolută și eleganța unui mare stil. Ioana Kassargian reușește efectele infinit variate, cu multiple unghiuri, ce dau mișcare și amplifică emoția, pasiunea și sugestia și, totodată, înscriu sculptura fericit în spațiul ambiant. Fantezia îi este proprie, libertatea și respingerea convențiilor de asemenea. E foarte atentă la puritatea emoției, la transmiterea ei. Virtuozitatea tradițională se transformă într-o virtuozitate a ideii și fanteziei. Ioana Kassargian are de asemenea, o aplicație specială spre efectele luminii și a integrării volumelor în spațiu - de unde și gustul pentru polizarea metalului și lustruirea marmurei. Iluzia este astfel implicată, amplificată și ridicată la simbol. Opoziția luminii și a umbrei concentrează efectul asupra personajelor reprezentate, sau asupra semnificării gesturilor lor.

Aproape de om, Ioana Kassargian realizează o sculptură pentru om, o artă care desfată ochiul și umple de bucurie și sentimente spiritul.

Mircea Deac - iunie 1973

Crainicii zorilor (Fluierași)

Joana Kassargian e un sculptor modern, arta ei are organicitatea lipsită de ostentație a vegetalului dezlănțuit, romantic. Tratarea sculpturilor sale într-un stil "baroc", ca un salut elegant adresat dimensiunii verticale a existenței tuturor, (ELIBERARE) în toiul plutirii obligatorii pe orizontal, (ARMONIE), constituie miezul unei poezii de neignorată, personală și unanimă totodată.

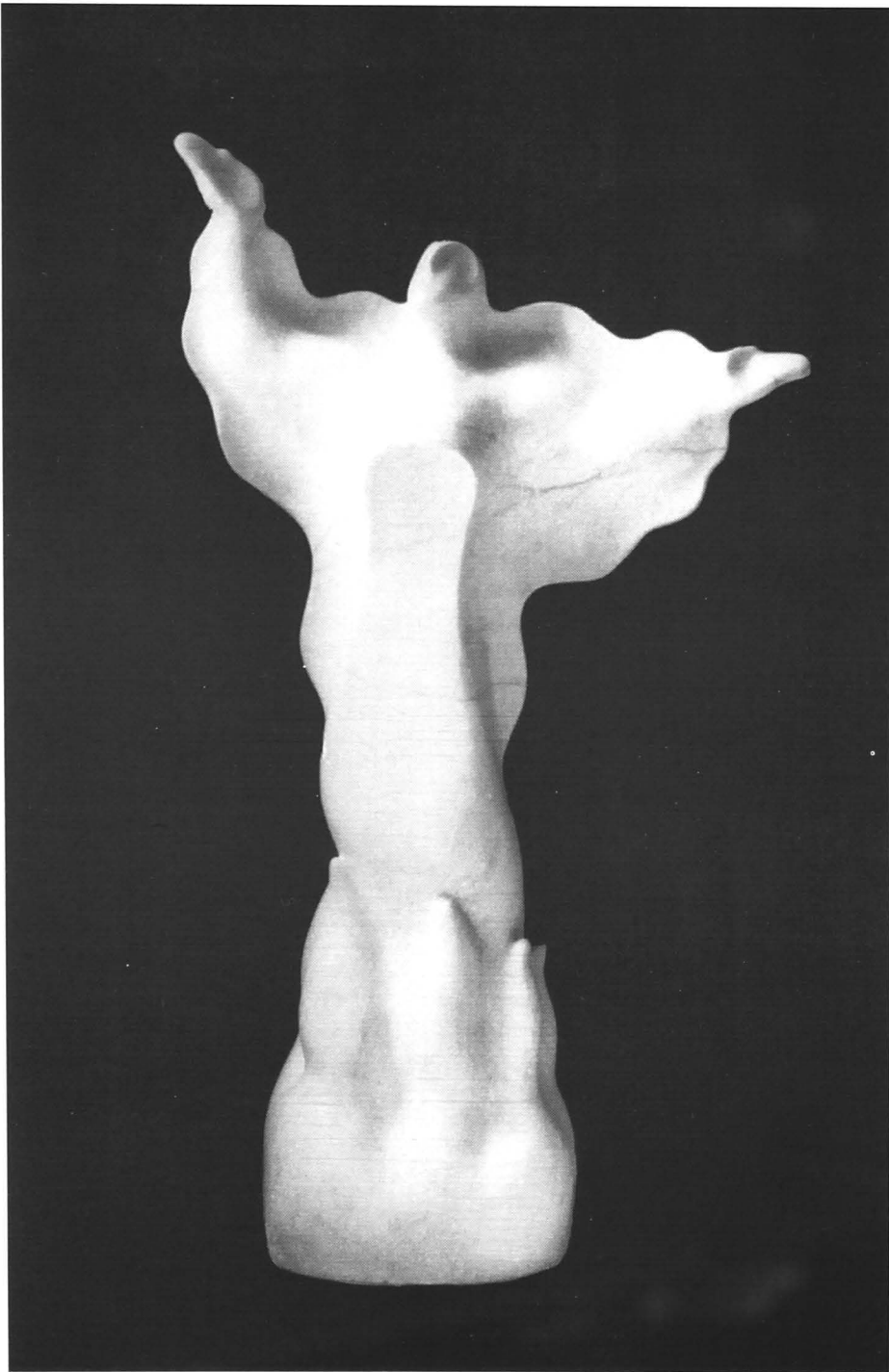
Formele lucrărilor cresc melodios, fără crispă, desfășurându-se într-un spațiu concret, conferit de consistența și suplețea materialului îndelung șlefuit, bronzul și marmora. Tendința de muzicalitate a structurilor materiale dă această spontaneitate, libertatea volumului creează accentele golului și plinului, lasă impresia unui "ritm de respirație" (LUPTA CU APELE).

Lupta cu apele

Volumele lucrărilor se nasc din permanenta dinamizare cu ajutorul opoziției de curbe și contracurbe, de gol și plin, prin care spațiul este angajat activ, iar lumina solicitată la o colaborare intrinsecă. Senzația voluptoasă a formelor și volumelor neregulate se îmbină cu puritatea absolută și eleganța unui "mare stil".

Alexandru Cebuc - septembrie 1976

Eliberare

Joana Kassargian a exploatat cu pasiune și gust o viziune senzorială a sculpturii în forme dinamice neobaroce, din care nu lipsesc nici eleganța, nici intimitatea, nici agreabilul. În bronz, dar mai cu seamă în marmură albă, peisajul formelor pe care lumina le dezmiardă și se joacă în nenumărate reverberații, este mântuit cu abilitate, contribuind la însuflețirea spațiului.

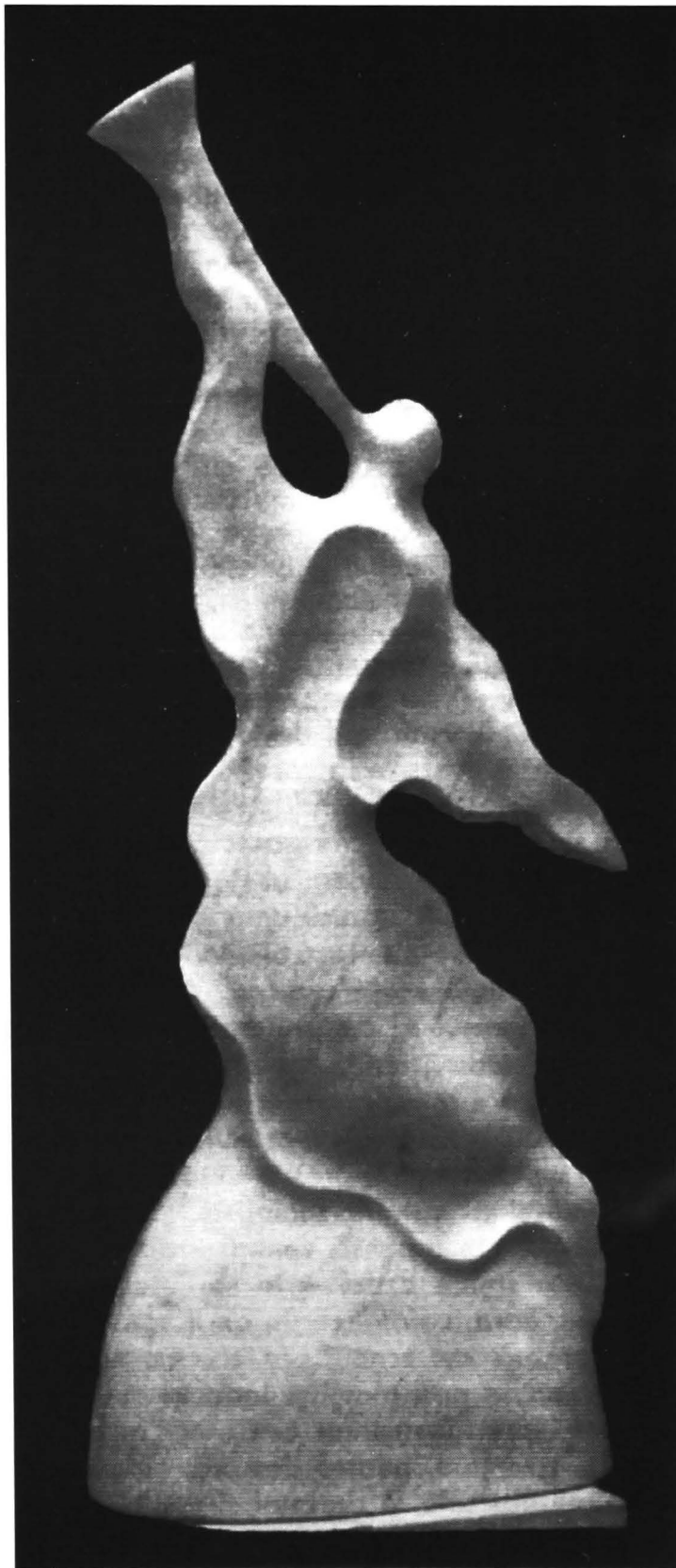
Sculptura sa, palpabilă ca o materie vie și ritmată ca o muzică de cameră, rămâne destinată mai mult interioarelor sau poate grădinilor somptuoase, mai degrabă, decât piețelor publice.

Mircea Grozdea

Ioana Kassargian are un instinct foarte sigur al formelor care-i pot traduce, sculptural, temperamentul său prin excelență liric. Materia e dominată autoritar, o teribilă "viziune interioară", provoacă o inflorescență de forme. Există în această voință de a supune materialul, de a-l plasticiza până ce fixează "forma interioară" a sentimentului, o dorință dintotdeauna a artistului plastic de a împinge în extremă limită mijloacele proprii de exprimare. Dezvoltând o idee - culoare-sunet - a lui Delacroix și, reluând poate o ambiție subtilă a venețienilor, pictura unor Robert și Sonia Delaunay, a lui Kupka, se constituie ca un veritabil montaj orfic. Aceeași intenție o mărturisește o direcție a sculpturii, Laurens, de pildă, care încearcă să "valoreze" muzical, volumele înscrise în spațiu. Prezența unor teme acuzând direct universul sonor are caracterul unui program, ilustrat de semnificațiile identității "personaj -instrument".

Lucrările Ioanei Kassargian (...) ne arată un artist din ce în ce mai sigur pe mijloacele sale. Sculptorița, înțelegând particularitățile fiecărui material - bronz, marmură, piatră - nu-și pune de acord, în funcție de acesta, viziunile ei, dimpotrivă, își subordonează materialul. Posibilele trimiteri la un nume sau altul din celebritățile epocii nu intervin depreciativ, pentru că sculptorița face dovada unei lumi autentice, existând laborios în adâncul ființei sale. Personajele sale - MENESTREL, AMPHION, FLAUTIST etc., sînt explozii controlate ale sentimentului. Formele cresc în spațiu, melodios, fără crisper. Tendința de muzicalizare a structurilor materiale dă această spontaneitate, libertatea volumului, creează accentele golului și plinului, lasă impresia unui "ritm de respirație". "Partitura" nu e niciodată orgiacă; sculptura sa își dezvoltă formele fără ostentație, cu o anume timiditate mascată de modulații. Sunt proiecții ale unei investigații obișnuite, al căror traiect e pietrificat de un talent remarcabil și care, numai din întâmplare, poate să ofere aparențele unei vegetații exotice.

Constantin Prut - mai 1970

Cântec de glorie

Printre "stiliștii" sculpturii noastre actuale (...) Ioana Kassargian ocupă un loc definit, într-un fel doar al ei, constituind o prezență totdeauna interesantă, amestec de libertate expresivă și de avânt romantic.

Virgil Mocanu

Floarea soarelui

Paris, 16 iulie 1976

Dragă Ioana Kassargian, veau
să-ți spun eu câtă încredere și cum
recunosc, de la prima vedere,
sculpturile dda expoziția Hommage
à Brancusi de la Muzeul Galliera.
Bronzurile tale au o mișcare,
un dinamism lăuntric, o
aspirație care te însuflețesc.
Sunt forme în devenire,
în care se desăvârșește
unitatea dintre spiritual
și sensibil. Materia e și
ca fumosă și grăitoare.
prin strălucirea ei și prin
felul în care prinde și
reflectă lumina. Receptiv
și izvor de lumină, care
exprimă frumoasa lăuntrică.

Te felicit pentru această
înfrățire și îți doresc
din toată inima ca și
frumoase izbâuzi.

Cu pietate

Paul Jivan

Oameni și ape

Duet

Zbor spre lumină

Încă de la debut (Ioana Kassargian) anunța un temperament artistic viguros, robust și foarte personal, înscris în zonele monumentalului. Tendința prea marcată de obținere a unei expresivități plastice maxime, ritmul compozițional aplecat mai adesea către inedit, decât spre relevarea valorilor interioare, diversitatea preocupărilor anterioare consacrate ecuației: temă, idee plastică și materie sculpturală, găsesc astăzi (...) rezolvări fericite, echilibrate, expresie a unei maturități creatoare evidente.

Respingând căile des umblate, sugestiile străine (a căror transparență chiar dacă subzistă, e greu de delimitat direct, ele fiind asimilate organic, cu personalitate), Ioana Kassargian își afirmă acum cu pregnanță universul și registrul afectiv propriu, direcțiile de investigare artistică.

Cornel Radu Constantinescu

Oedip

Amphion

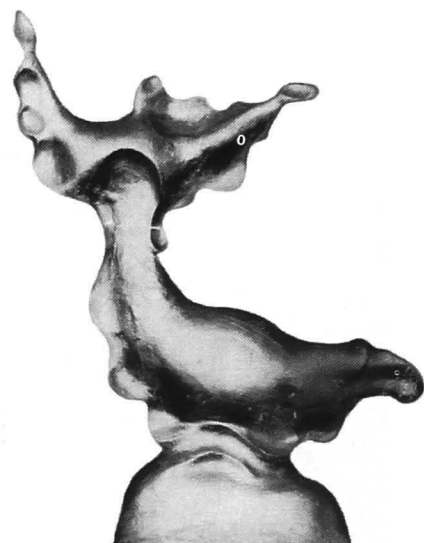
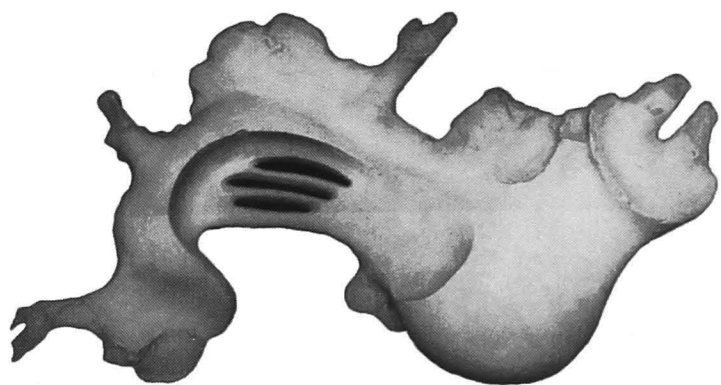
Copiii soarelui

Sculpturile Ioanei Kassargian, din marmură albă și șlefuită evoluează de la un baroc modern, care inserează în spațiu dantele ondulate și ritmuri dansant sinuoase, către aplatizări decorative în care ronde-bosse-ul își pierde spațiul sculptural. Starea de incertă nemulțumire, de dorință și instabil, de căutare a armoniei și echilibrului armonic, de jubilarie în extindere și insatisfacție, de dilatare a șerpuirilor flamboiante în spațiu, nepotolirea jocului în urcuș și coborâș, așteptarea luminii ca miracol neprodus, întrunesc în sculptura Ioanei Kassargian, dimensiunea unui expresionism de tip sensibil existențial, fără ecouri ori reeditări în acest sens, de către alți artiști în sculptura românească actuală.

Adriana Botez-Crainic, 1993

Flacără vie eroului necunoscut

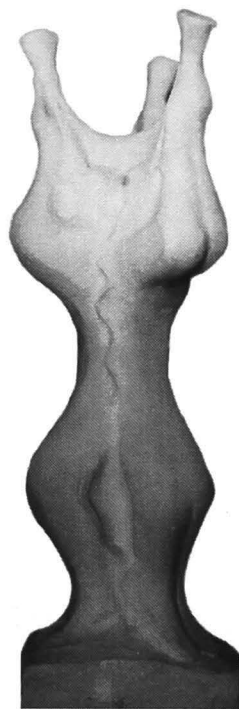

O luptă acerbă pentru o mai mare libertate de mișcare a fost viața Ioanei Kassargian. Acea zbatere dureroasă, tragică a fost transpusă în piatră, marmură și bronz. Și dacă o luptă egală nu a existat, Ioana Kassargian a învins prin ceea ce a creat.

Ceea ce particularizează creația artistei Ioana Kassargian este forța cu care a surprins MIȘCAREA: fie episoadele unei vegetații în înflorire, fie fluiditatea apei, fie efervescenta aerului în mișcare ori arabescurile focului. Nu trebuie omis că sculptura Ioanei Kassargian rămâne totuși aplecată spre figura umană.

Originală în exprimare - cu toată frenezia inventării și recompunerii formelor, artista nu a abandonat niciodată cultul frumuseții corporale, acordând atenție specială capului și mâinilor, repartizând tensiunile și conducând sensurile exclusiv brațelor. Tentați fiind să considerăm că registrul inferior al sculpturii este lăsat într-o stranie ambiguitate, observăm, totuși, rafinamentul artistei în înlocuirea formelor anatomice cu însăși metaforele mișcării. Așadar, sculpturile Ioanei Kassargian nu sunt creații capsulare, adică nu reprezintă circumscrieri ale metamorfozei formelor. Deschiderea, respirația, libertatea volumelor ne dau senzația unei sculpturi vii.

Aflată sub zodia devenirii, creația Ioanei Kassargian ne conduce spre esențele, spre tainele existenței. Descifrarea atavismelor din sculpturile sale, descoperirea multiplelor sensuri modelate în piatră, marmură sau bronz, semnifică înțelegerea aspirației artistei de articulare a formelor prin concentrări de forță artistică dinamică, ritmică, dar, în același timp, sugerează și aspirația dintotdeauna a creatorului de a înțelege natura pentru a o supune.

Compoziție

Sculpturile Ioanei Kassargian nu fac concurență obiectelor și făpturilor din natură și totuși te bucuri, atunci când le contempli, că deslușești în ele forme familiare, gesturi și atitudini pe care le-ai văzut în repetate rânduri și pe care artiștii moderni, de cele mai multe ori, se feresc să le mai surprindă în lucrările lor, din prudență exagerată de a nu fi etichetați desueți (...).

George Arion

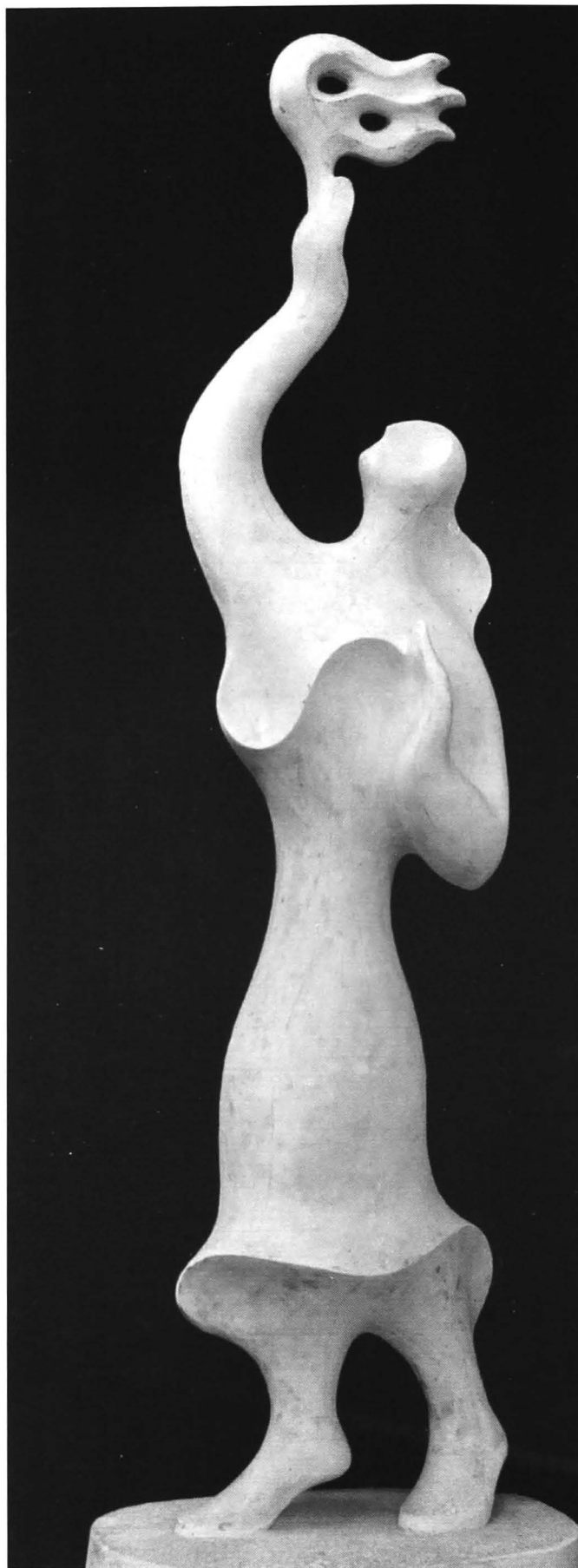
Euritmie - Cântecul biruinței

Ioana Kassargian, o speranță în anii începutului de meserie (FATA CU COZI) este acum un sculptor autentic de mari dimensiuni, care își domină materialul în care lucrează, piatră sau bronz, silindu-l să ia forma gândului și ideii. Căci Ioana Kassargian plăsmuiește în piatră și bronz idei care, și prin aceasta, devin comunicabile, iau chip omenesc sau întrupare de animale fabuloase. Ideile se zămislesc din dragoste, o dragoste calmă, universală, încărcată de dor și dorință de realizare. O permanentă întindere a mâinilor către oameni și lucruri - pentru bucurii, pentru o lume care s-ar dori, în sculptura Ioanei Kassargian, paradisiacă (IUBIRE, COPIII SOARELUI, CRAINICII ZORILOR); dorință ce poartă în ea sentimentul neîmplinirii și al sacrificiului (FATA CU HIPOCAMPUL, SOARELE ȘI LUNA, PROMETEU, OAMENI ȘI APE). Sculptură lirică, confesiune a eului intim? Da și nu! Liniile ondulate, suprafețele concave, care organizează formele sculpturii Ioanei Kassargian sugestiv și meșteșugit repartizate în economia unei construcții dinamice, sunt calme, încărcate de afectivitate blând umană, de încredere în destinul oamenilor, chiar când aceștia sunt încleștați cu învolburarea apelor (OAMENI ȘI APE), chiar când aceștia se caută asemeni soarelui și lunii, fără nădejde de întâlnire, chiar când sacrificiul implică viața (PROMETEU).

Virgil Chivu - iunie 1973

Sculpturile alegorice ale Ioanei Kassargian au o grație tumultoasă, unică în arta românească a pietrei și a bronzului și ies întotdeauna, cu mare siguranță de sine, în calea publicului expozițiilor cu mulți participanți. Deși, cum s-a mai observat, estetica lor trebuie înțeleasă în relație directă cu estetica operei lui Medrea, impresia primă și care durează este de originalitate. M-am întrebat dacă n-am putea considera aceste forme de o vigoare ciudată, delicată și melodioasă și de un patetism întrucâtva teatral drept rezultatul unei ingenioase contemplații și am conchis că faptul este posibil. Să fi văzut deci artistul o statuie de marmură scufundată în apă și să fi reținut tremurarea strălucitoare a formelor sub valuri de cleștar? Obiectele scufundate în ape curate și luminoase, chiar și cele mai banale, prind să-și miște contururile și volumele într-un fel captivant. În general, clătinarea și curgerea apelor generează o stare poetică și o senină transă.

Tudor Octavian - 29 octombrie 1976

Fata cu făclia

Inclin să cred, că Ioana Kassargian posedă un dar aparte, de a descoperi în densitățile masei, în fluentele ei încărcate de gravitate, secretul odihnei și al plutirilor, mirajul ponderilor, ce, dovedindu-se grele, lasă totuși impresia zvelteții și ușurătății.

Radu Bogdan

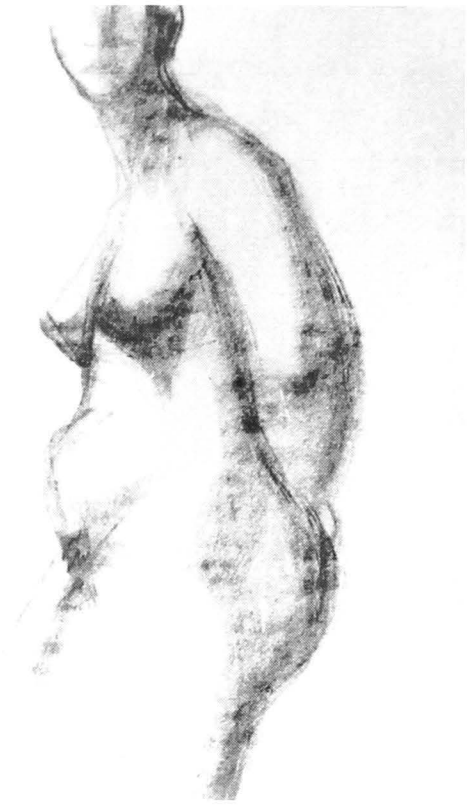

(În sculpturile Ioanei Kassargian, n.n.) aportul decorativ, ornamental și oarecum magic erau esențiale. E sigur (...), că arta orientală și mai ales extrem-orientală obseda în chip tainic, și uneori vădit, procesul de creație a sculptoriței, ca și un anumit dinamism spiritual, așa spune, tensiunea unui fel de anti-clasicism de aceeași substanță atât de bogată. Învățase să interpreteze personal viziuni rituale plurimilenare, prin Brâncuși, deși acest lucru nu se vedea. Înțelesese ce este prețios și neliterar în evoluția unui Barlach. Cugetase asupra maselor sculpturale la Henry Moore, de pildă, și, mai ales izbutise să adâncească intuitiv esențele folclorului nostru. De altfel, nicăieri, nici o urmă de servitute epigonică, ci asimilări ducând la un inedit bine cumpănit. Niciodată sec cerebrală, deși cu acidități intelectuale și perspicacități premature. Lucrul putea fi urmărit în piatra albă LA OGLIDĂ, unde ingeniozitatea de viziune transpunea o sugestie de troiță într-un chip revelator sesizant chiar, prin lirismul unei gingășii coșbuciene. (...)

Mai subtilă ca mesaj omenesc, pe linia unor fluente sculpturale oarecum post-impresioniste, apărea marmura sumbră, tandru șlefuită, intitulată MATERNITATE. Aci, sugestia de stilizare florală sublinia liniile de corolă ale ansamblului, simbolizând discret și principiul fecundității naturale. Și mai remarcabilă se dezvăluia FIGURA GROTESCĂ (...) unde sobre valențe sculpturale sintetizau echilibrat, cu minimum de mijloace, obsesii aparent contradictorii. Aci se îmbinau daruri parțial vădite în trecut în alte lucrări, ODIHNA, RITM ARHAIC, și mai ales în CÂNTĂREAȚA. Expresivitatea amănuntelor în același timp grotești și profund semnificative promova și amplifică același pitoresc oarecum extrem-oriental, niciodată complezent în sine, și deci niciodată scop în sine. De aceea, în FIGURĂ GROTESCĂ, accentul de confesie umană era de o stranie vigoare, frizând atmosfera incantatorie. Și totul fără o urmă de insinuare literară. Căci tânăra sculptoriță știe că, oricât de prețioase sunt anumite expresivități moștenite dintr-un neoexpresionism decantat, se cuvine totuși să respectăm cu grijă legile perene ale unei mase sculpturale; volumele trebuie să-și echilibreze tensiunile contradictorii în tăcerile înremenite ale materiei statuare.

Nicolae Argintescu-Amza - 1 mai 1969

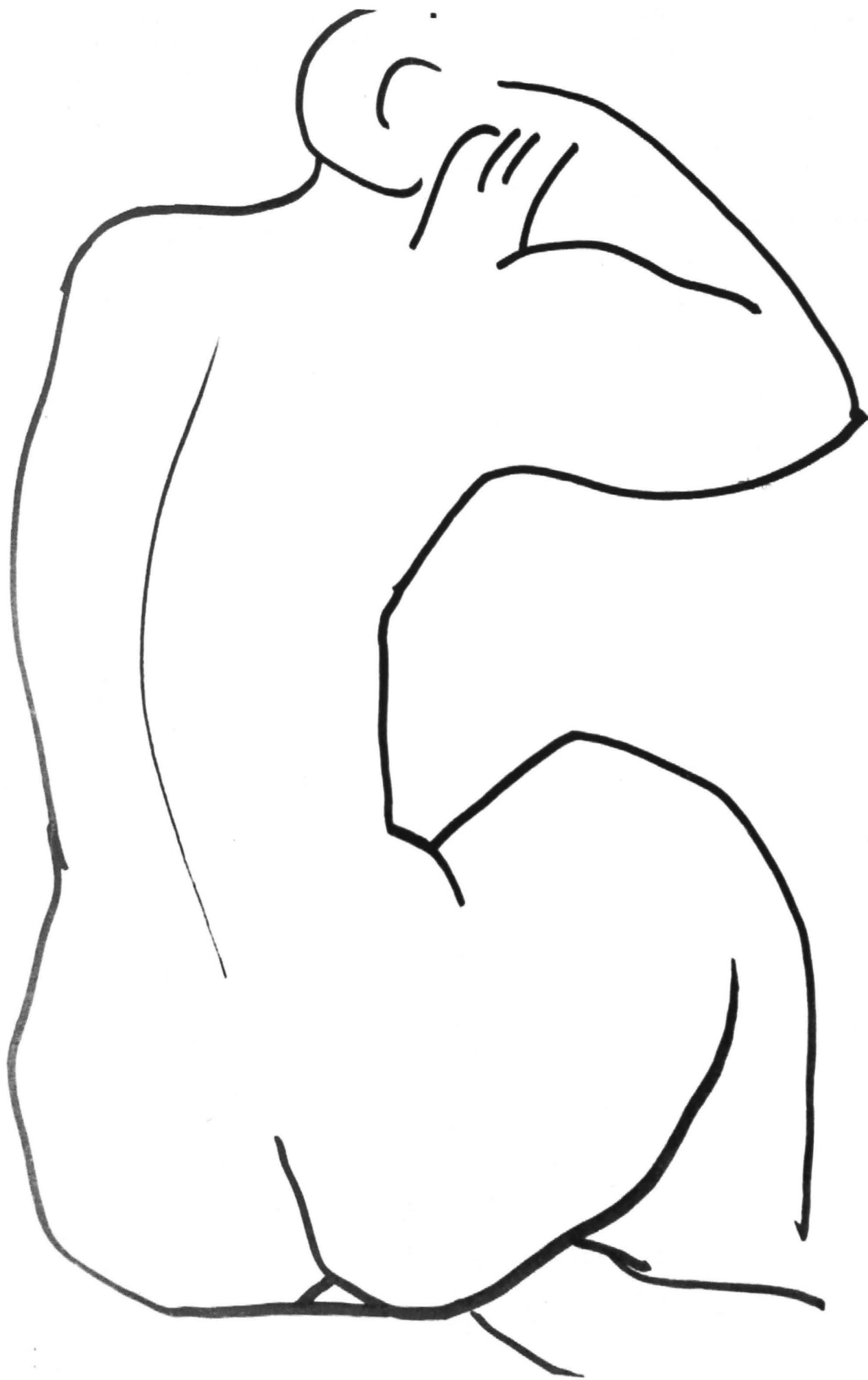
DESENE

Desenele colorate vădesc o netă viziune sculpturală, aceeași predilecție pentru forme ample, generoase, cu racursiuri îndrăznețe și ritmuri sugestive ale liniilor de contur, puternic acuzate, precum și sublinierea unui dinamism violent (...).

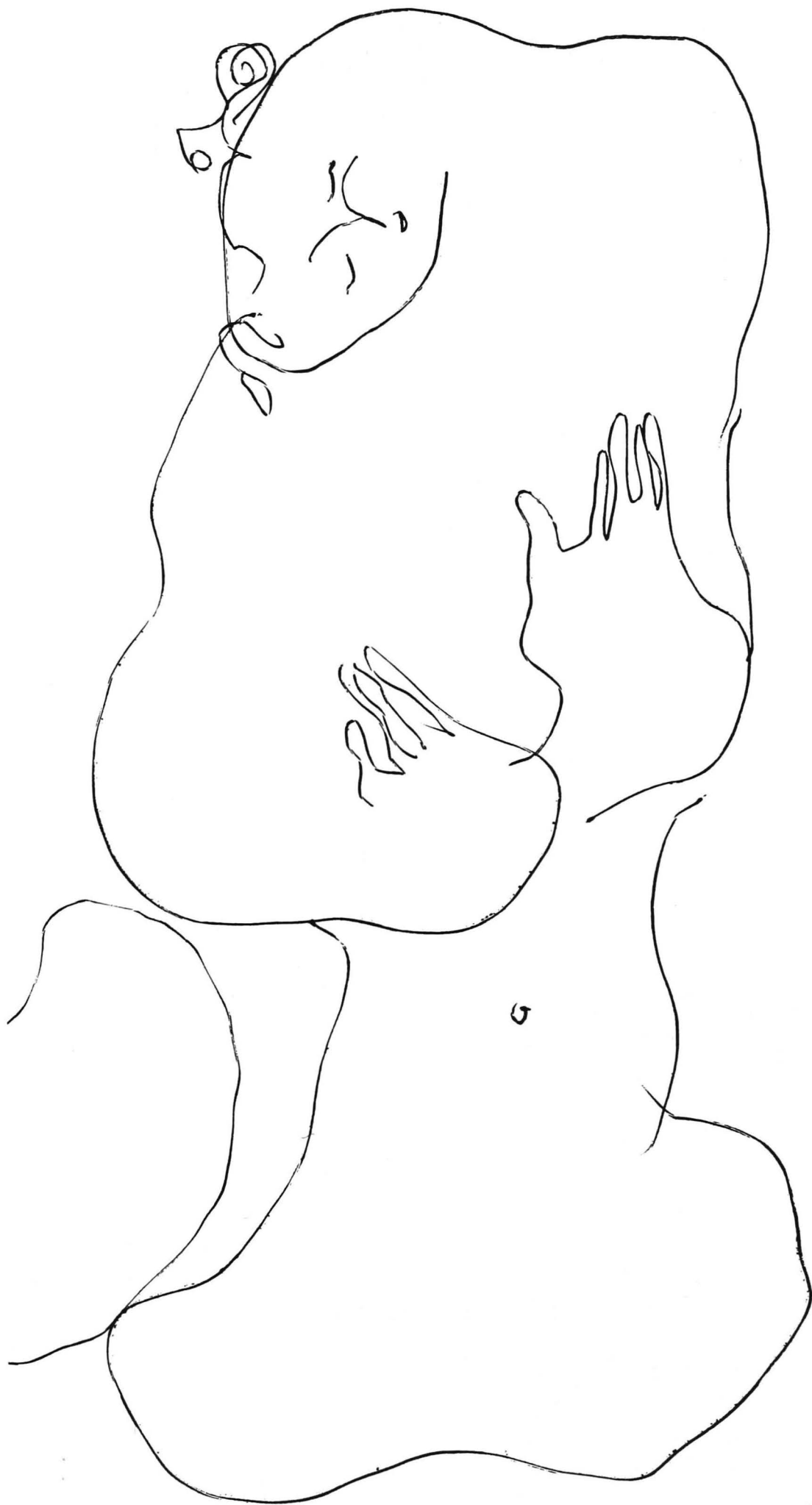
Marin Mihalache - iulie 1966

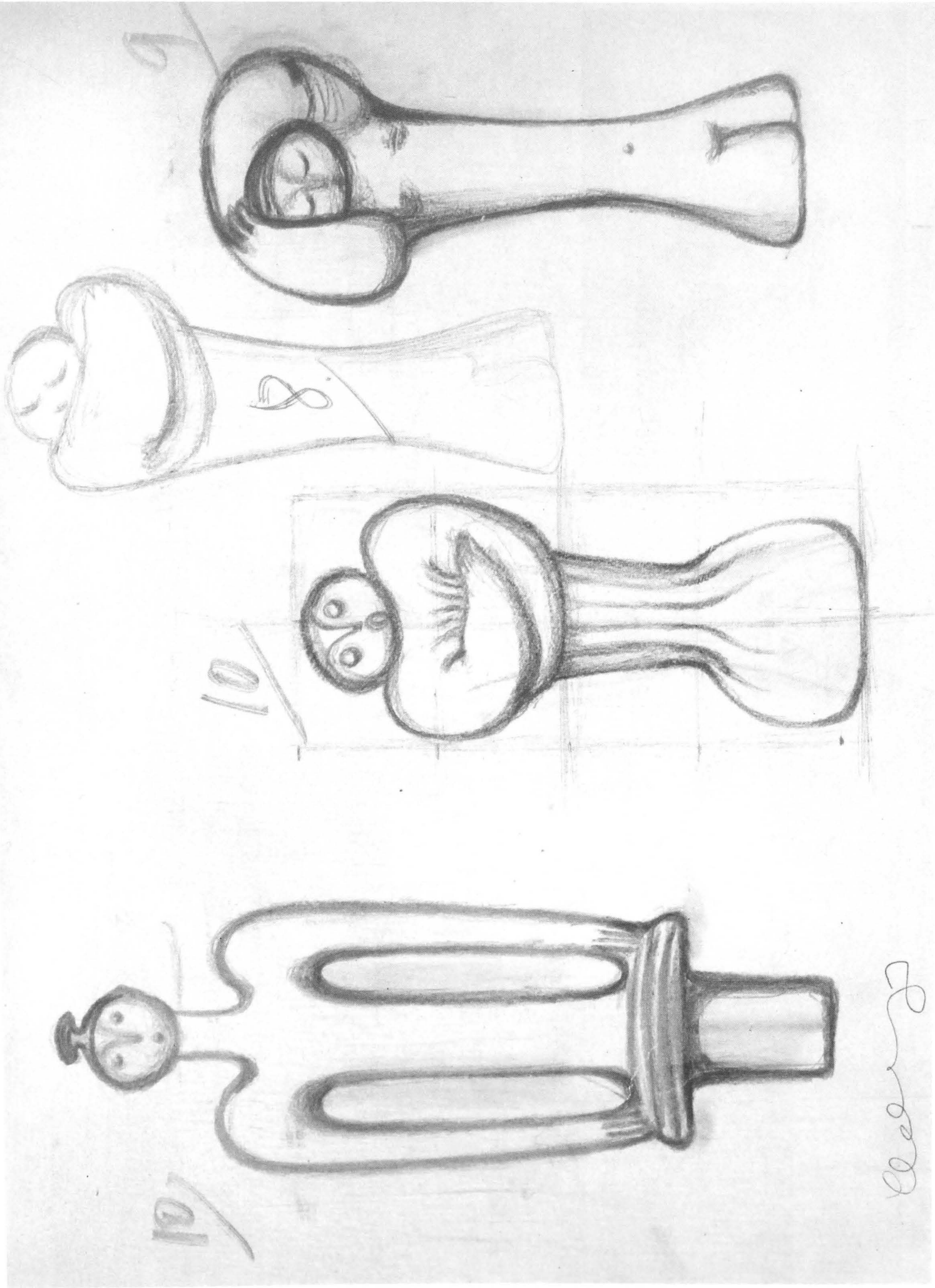

Calul năzdrăvan al lui Făt-Frumos
- acuarelă -

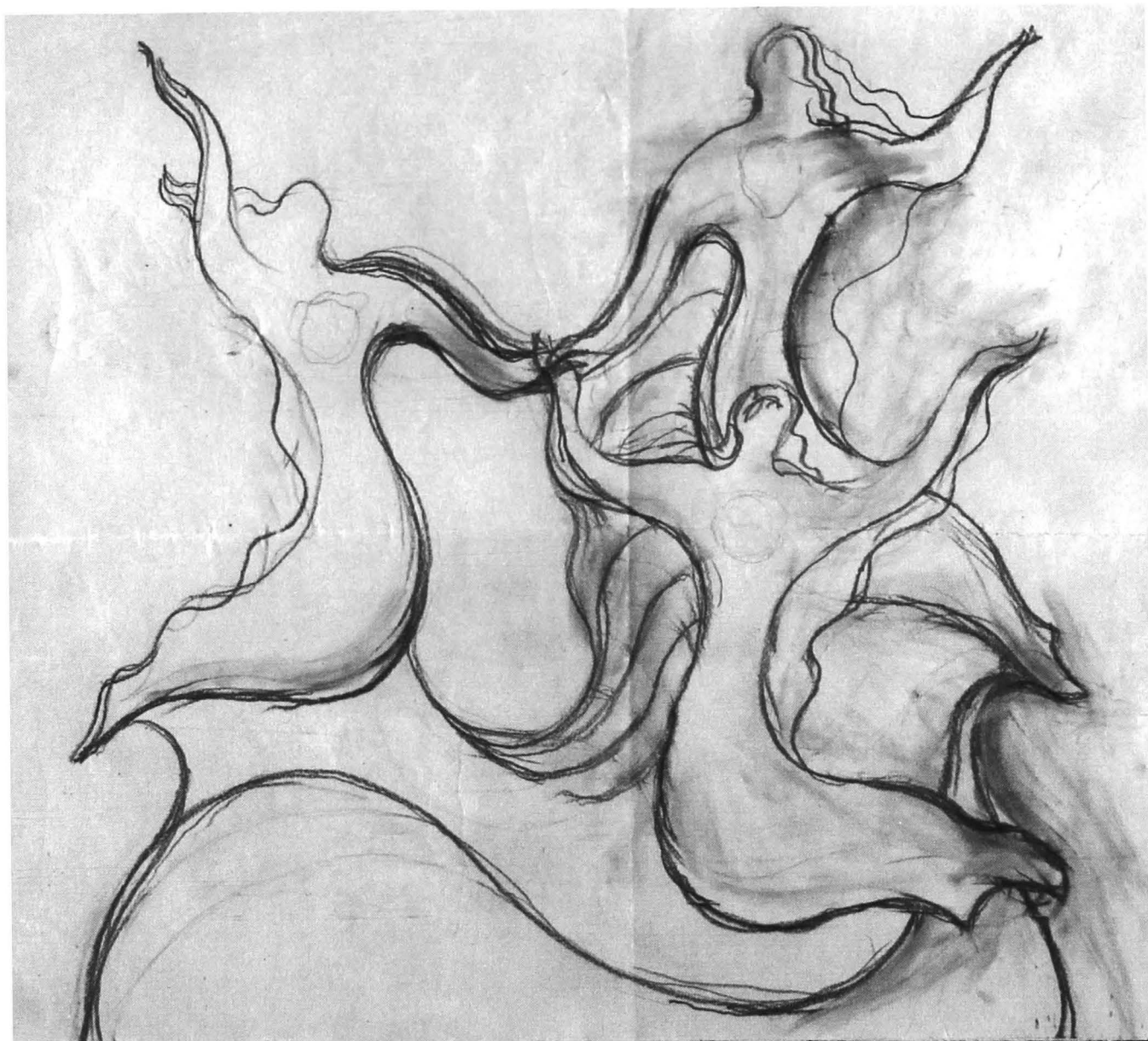

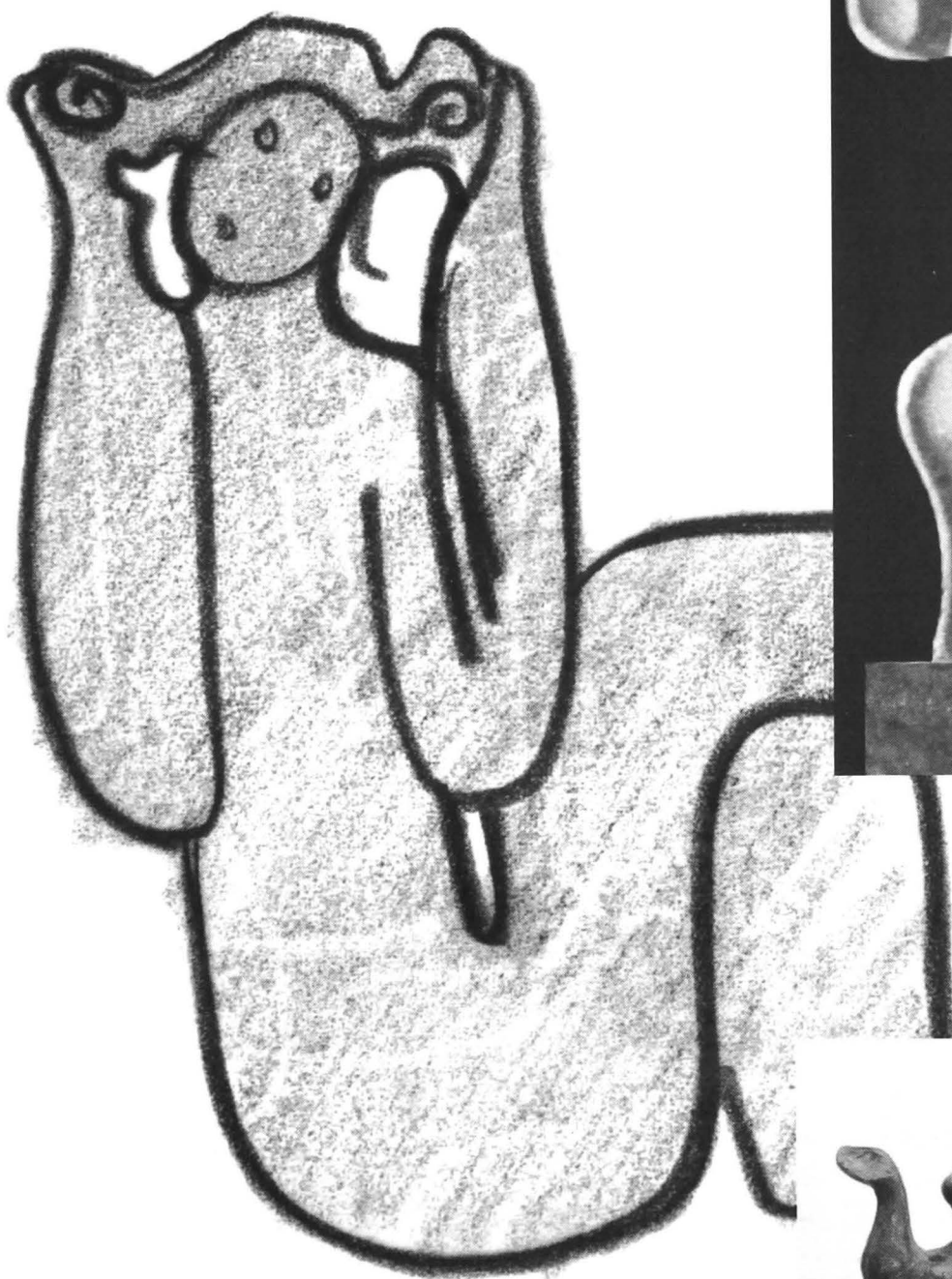

Desen - (proiecte sculpturi)

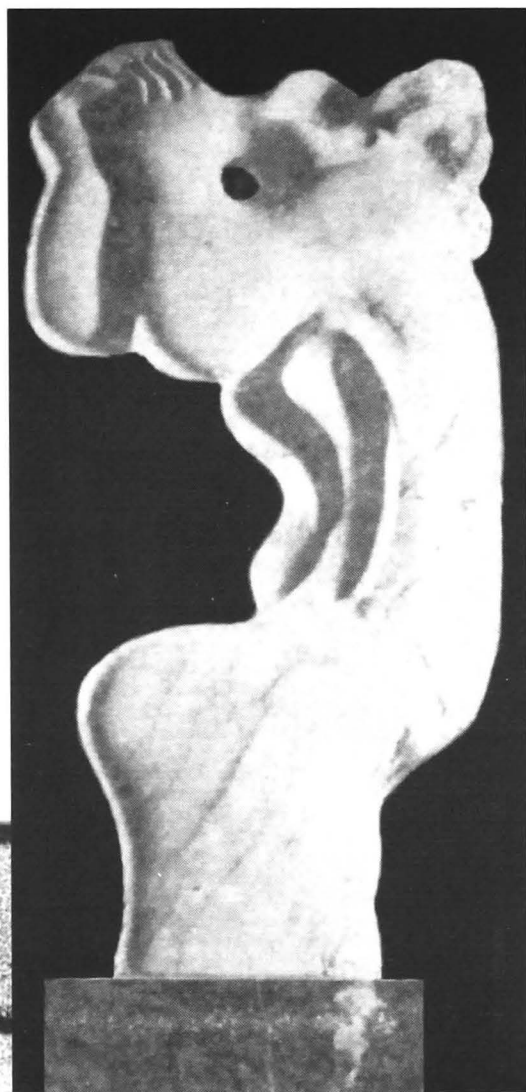
Handwritten signature or initials.

Desen

Desen

Muzica
(Fluieraș doinind)

Cătușe zdrobite

IOANA

KASSARGIAN

despre

IOANA

KASSARGIAN

și despre

SCULPTURĂ

3)

Formele de manifestare pe care le
îu broacă sculptura contemporană ar părea
~~să se poată de pusea de întrebarea pe~~
~~care ni-o punem. Dar numai aparent.~~
Căci în cazul de față problema nu face
decît să se amplifice, să se diversifice,
să cuprindă zone mult mai vaste în
care lucrează spiritul creator. În sensul
că în multitudinea de concepte ce joacă
ostaj în artă în sculptura modernă, oricare
ar fi viziunea ce stă la baza unei lucrări
de artă, ea cere artistului acea profundă
cunoaștere a elementelor cu care lucrează
care să-i permită stăpînirea deplină
a mijloacelor de expresie pe care o
conceptie sau alta le poate oferi.

Într-un fel fiecare concepție artistică
se încercușă ca viabilă în voința unor
realizări de prestigiu. Nu putem nega
nicide valoarea certe ale sculpturii contemporane
numai fiindcă ele scapă unei concepții
sau altă (figurative) despre artă. Trebuie să le
acordăm tuturor oarecare valoare atunci cînd
ne propunem să identificăm acel sentiment
de aderență care, în marea trecere a timpului,
le acordă dreptul la prezentitate.

Și artă pe înălțime, cred că „piatra de
încercare” a fiecărui artist ar fi formele
modul în care reușește să confirme forța
de expresie a concepției sale despre artă.
Cunoașterea elementului figurativ sau

nefigurativ cu care lucrează, pe
o vremea acuitate în căl convertirea
lui în limbaj artistic să se întâmple
firește, ca spune chiar aproape logic,
în sensul unei crișii formale. Stăpânirea
lucidă a modului de gândire și exprimare
lui cu mare meșteșug - meșteșug stăpânit
cu talent.

J. Kashegian

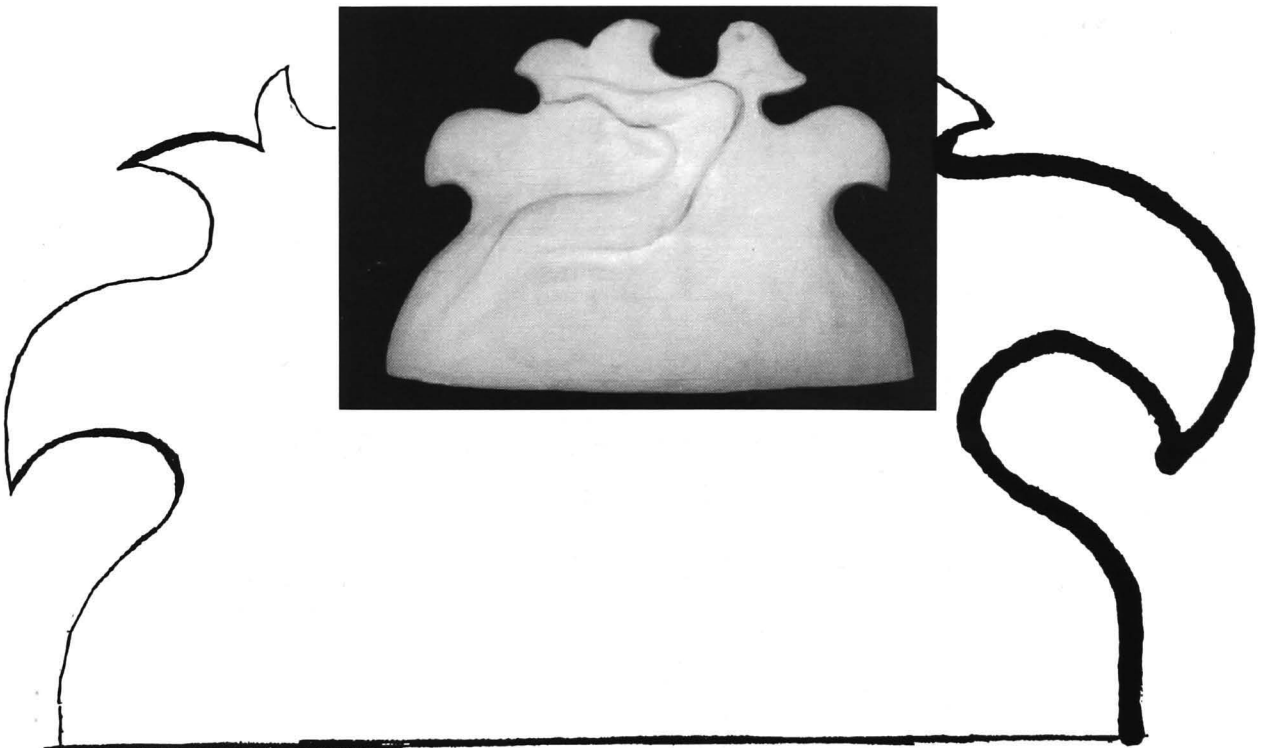
Proiect pentru sculptura Sărbătoarea tinereții

Lucrările mele [...] reflectă o anumită propensiune către un spațiu sufletesc mai vast, tendința de a incorpora elemente obiectiv disparate, dar care au, dacă pot spune, o familiaritate de vis: luna, himere, somnul, vocile, destin, zburătorul.

O realitate secundă îmi apropie aceste elemente, le face comunicante și le distribuie consonant în geografia universului meu lăuntric. Sunt atrasă - îmi place să cred, spre latura fluidă a elementelor, împinsă poate de nevoia de a exprima ceva din realitatea subiacentă de care vorbeam.

Ioana Kassargian

1 -
gândind atât ca heretic al ortodoxiei,
cu mare expresivitate a viziunii lumii
a omului, de firea ființei umane drept
matrice unică în artă. Doar cele
artei.

Artistul are datorită de a fi mediator
între contemporanii săi și inspirația luată
pato a personalității sale. A crea sculpturi
care prin individualitatea lor se pot repre-
zintă pe tine ca om, gânditor, muncitor,
nu înseamnă decât să-ți fii credincios
și însuși, creștin, să crezi în-ți confirmă
decât personalitatea. A asculta și să-ți
fermă căte frumos și să-ți cu certitudi-
dino drumul căte sufletul oamenilor
și contemporanilor săi. Trebuie să-ți
particip sufletului la viața și să-ți
nevoie să-ți mișcare nimeni să fac sculptura
prin care se le vorber oamenilor
depre viziunile, năzuințele și împlinirile
lor, fiindcă eu am în mine această
sculptură întotdeauna.

Obrenc, nis, inspirație, efort,
luată disparat sau inspirant, hărăz
acea tensiune adâncă și tulburătoare
din care se formează ^{creațiile artistice} ~~formele~~ și sculptura
terul ca gânditor în forme care și manifestă
necesitatea (stringentă de exprimare prin forme
dă viață
propriei sale obiectivității, cu imagini
transfigurare care nu sunt altceva
decât chipul realității hecut triumful
tul unei personalități.

Revenind în sfera preocupărilor mele,
 am convingerea că ^(sculptura) ~~arta~~ va continua
 să dezvolte acel filon umanist al artei
 tuturor timpurilor într-o lîmbă proprie
 orientării estetice contemporane. Cu alte
 cuvinte, omul, în toate ipostazile existente,
 caale spirituale este hrana ^{în Focul pînă la} ~~preocupărilor~~
 mele plastice, domeniul pe cît de vast pe
 atît de inepuizabil.

Manuscris

Bust H. Siruni
 Cimitirul Armenesc
 București

Duet

Proiect Gânditorul (?)

Cavalerul Trac

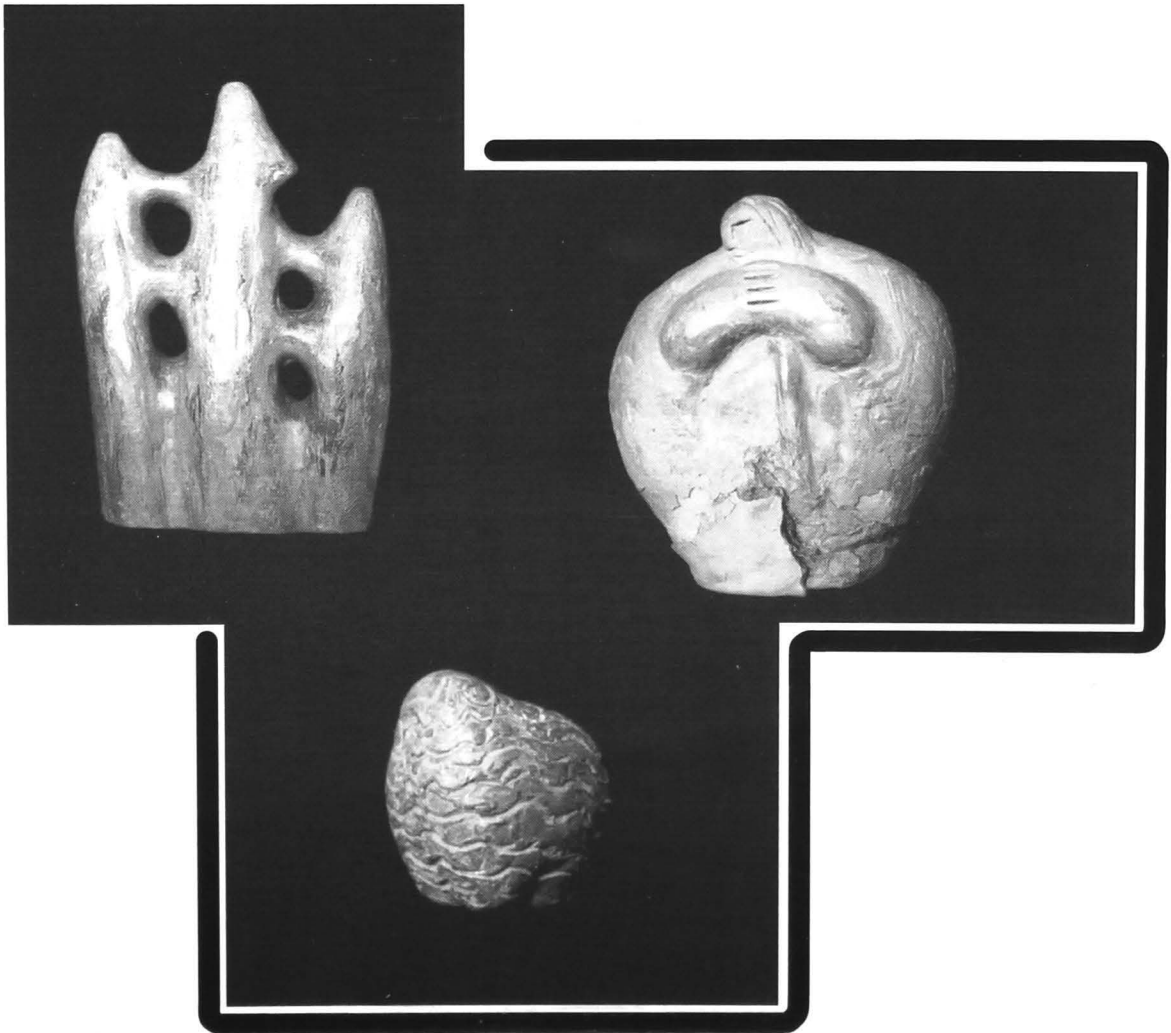
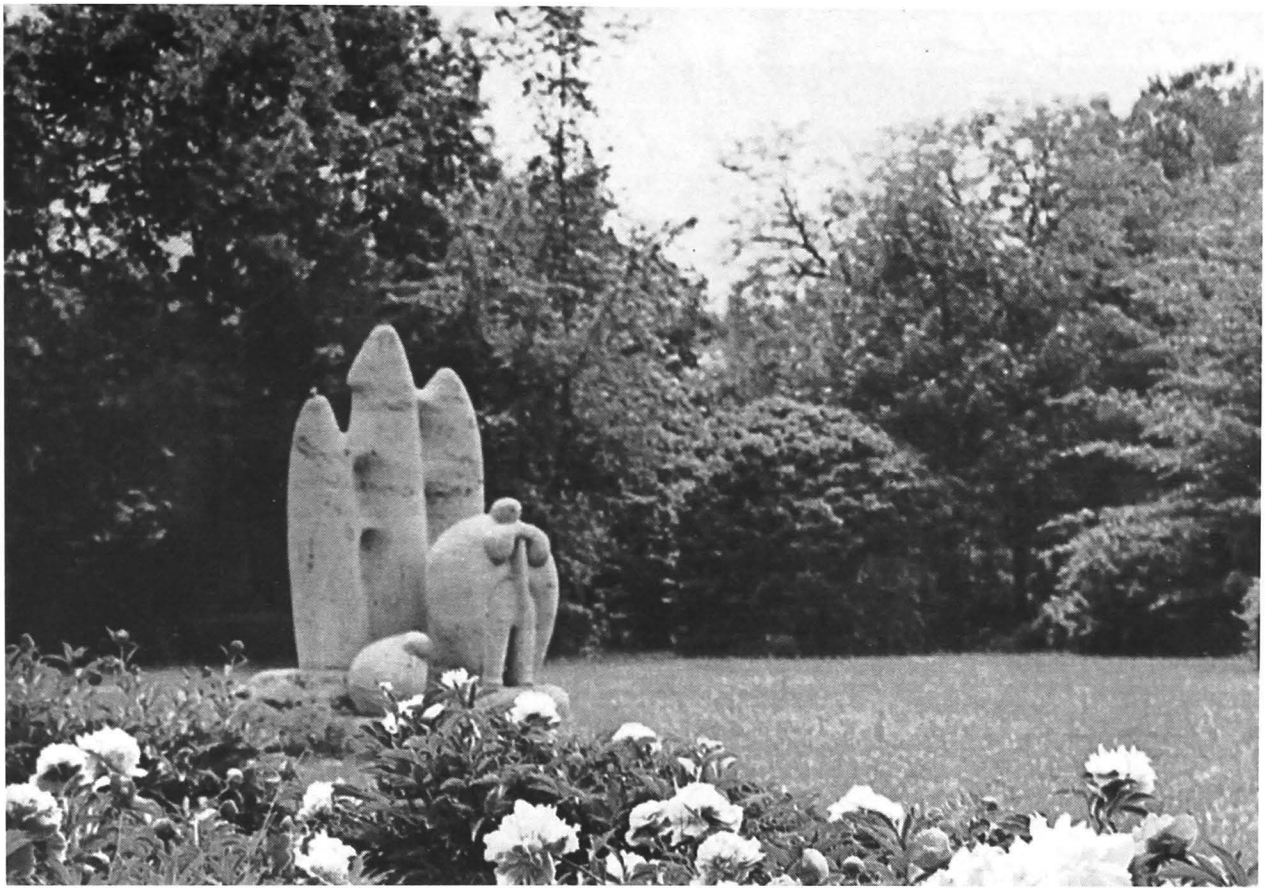
ARTA

MONUMENTALA

& PROIECTE

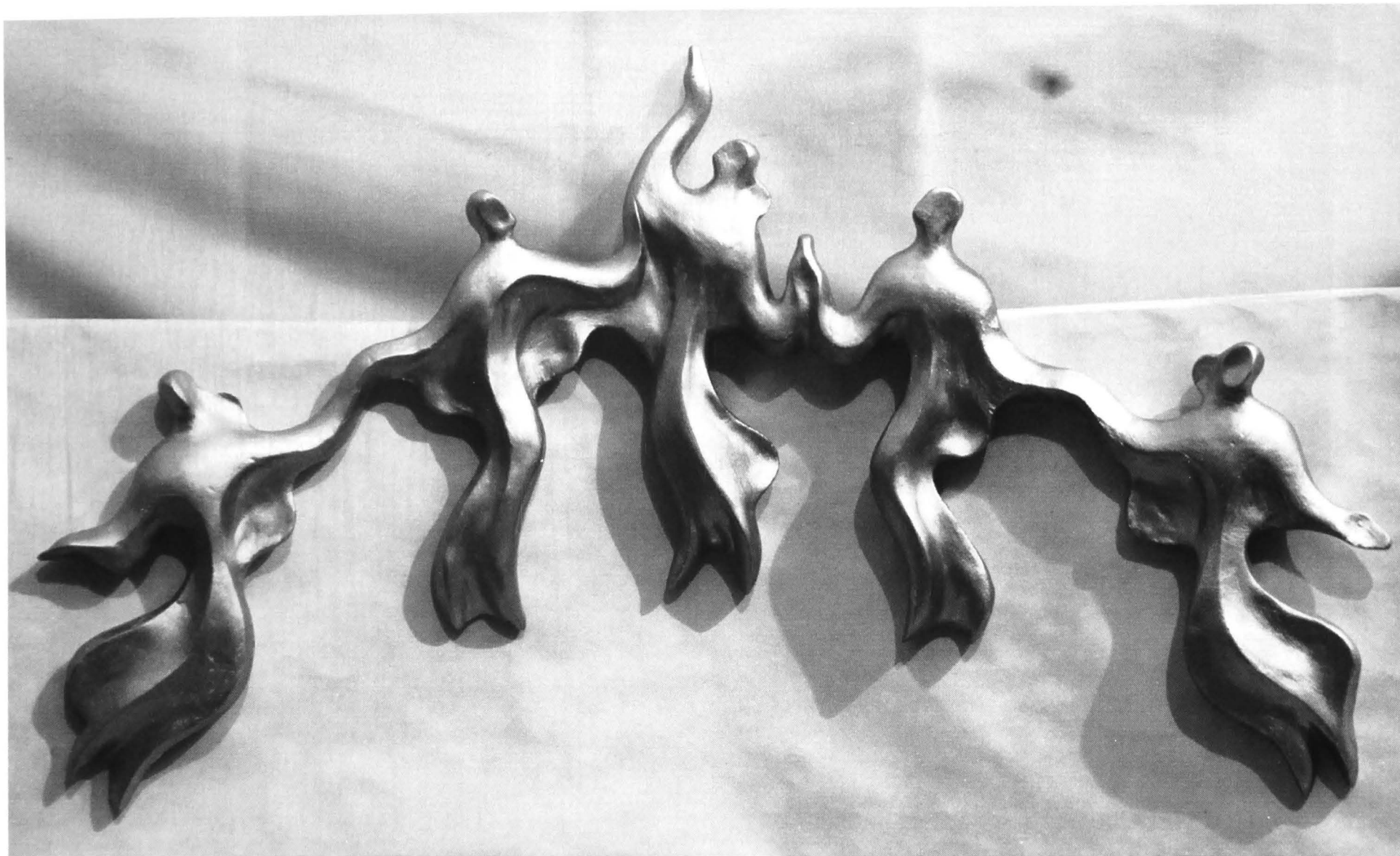
ANSAMBLURI MONUMENTALE

In lucrările de artă monumentală
pe care le-am executat am preferat
ca sursă de inspirație ^{și} dialogul
și dialogul om natură ^{în acest sens}
~~și~~ ^{amintii} lucrarea „Miorita” ce împodobește
parcul Gherăstrău din București;
lucrarea „Dialog cu floarea” de la litoral
la Eforie Nord și la Costinesti Flautistul
- dialogul ~~și~~ ^{dintre om și mare:} cântecul
mării. Proiectele care își așteaptă
înfăptuirea ~~și~~ ^{realizate} sunt „Soarele și Luna”
lucrări care ar îmbina ~~și~~ ^{serile} mele
~~și~~ ^{preferate} ~~de~~ ^{de} inspirație: dialog - om - ^{natura,} spațiu
și un alt recent proiect ~~„Jocul cu valurile”~~
tinerețea în jocul cu valurile.

Legenda Mioriței
Sus: Ansamblul monumental din Parcul Herăstrău
Jos: Proiectele (lucrări de pământ nears)

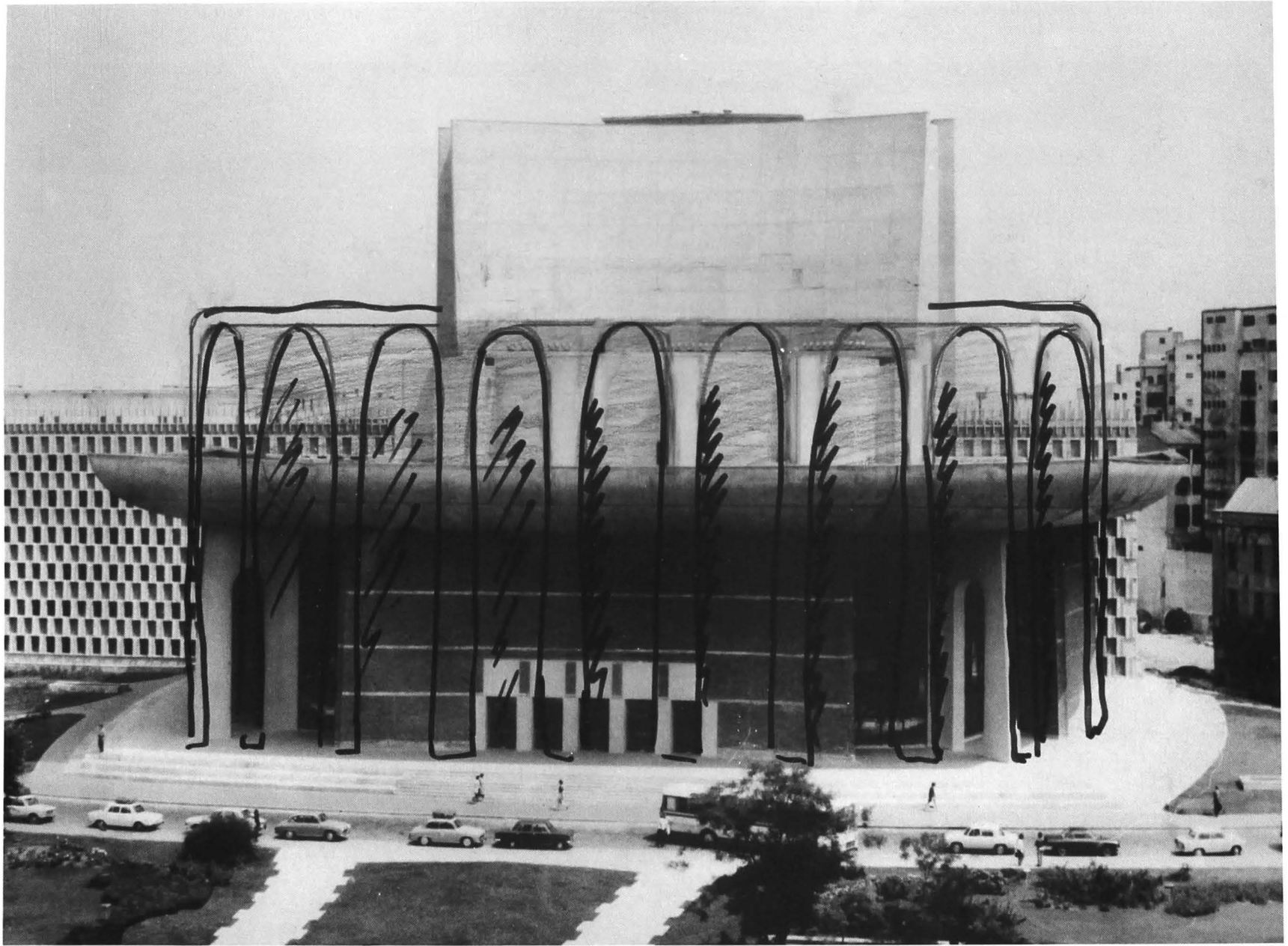
În clipa în care sculptorul este chemat să împodobască un ansamblu arhitectural el este ~~delicată subtilitate~~ - subordonat atât unor criterii de ordin general, cât și altora, de detaliu. Sculptura e merită să înțelegă și să respire în același ritm cu întregul. Aceasta mi se pare esențial. O decoratie plastică de orice natură ce gravitează într-un spațiu arhitectural nu trebuie să fie întâmplătoare, chiar dacă e frumoasă în sine. Ea trebuie să fie tulburător predestinată spațiului ~~aceleia~~, măscută pentru locul acela, în epală măsură în care ~~acesta~~ este făcut să o primească ▲ Numai înțepându-te în epoca de creație multiplă pe care o trăim și asimilând viziunea modernă în care e conceput ansamblul poți să-ți exerciți fecunda imaginația, sensibilitatea creatoare -

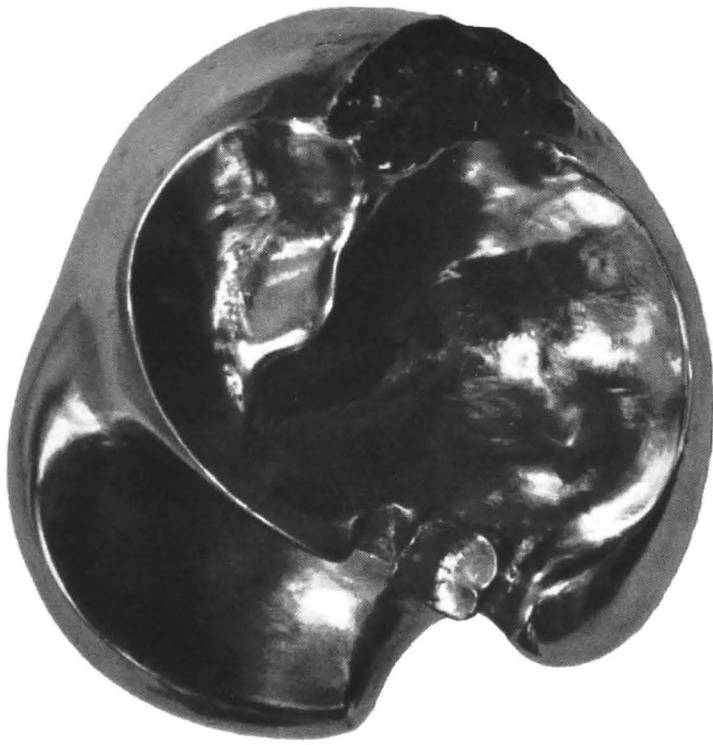

Proiect de amenajare a fațadei exterioare a Teatrului Național București. În imagine sus lucrarea Hora - Dansatori

Teatrul Național București. Pe fotografie sculptorița a intervenit cu o propunere de proiect

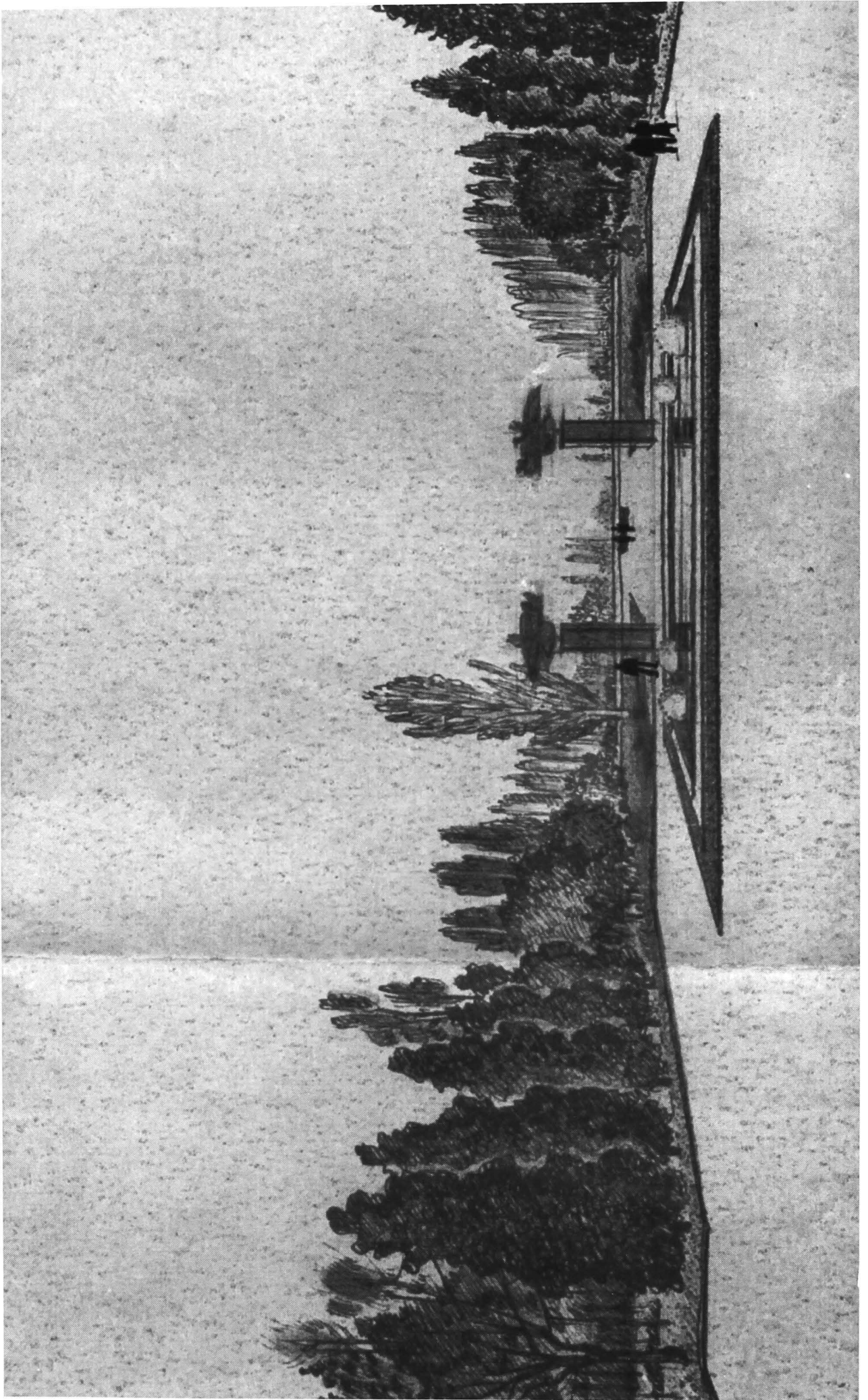

In ce privește lucrarea de sculptură
merită să împodobească peretele exterior
al Teatrului scenei, după cum se știe,
Concursul s'a încheiat! Jurii s'a opoziț
în hotărîrea sa la unul din proiectele
mele „Soarele și Luna”.

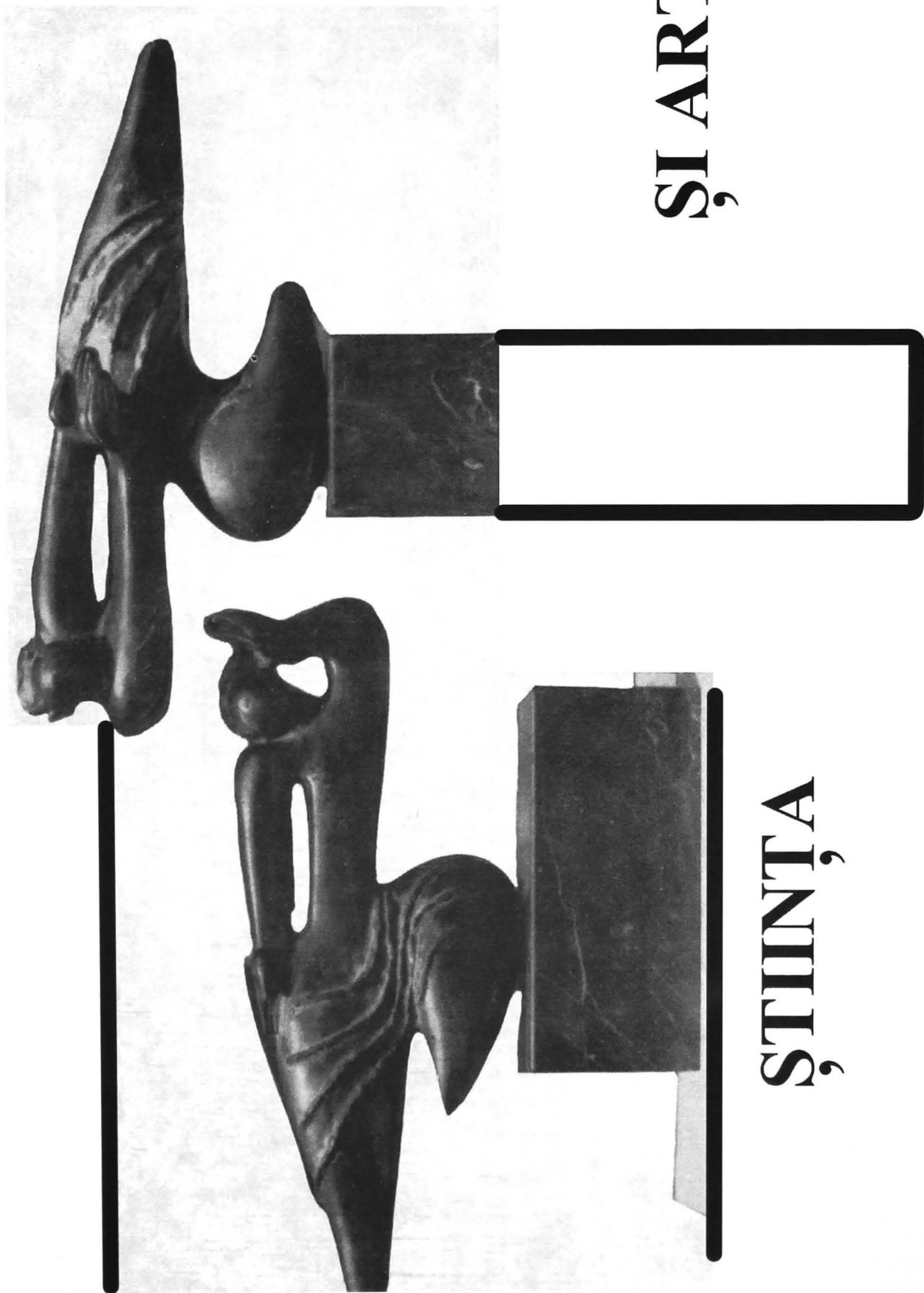
Discuție de
Semnificația sa universală mi s-a părut. S-au
înțeles? are profunde și nefatale
implicații în folclorul nostru. ca simbol
al armoniei cosmice al toamnei vietii,
al iubirii. ~~Pe acest fel~~ imaginația
celor doi artiști într-un tablou este dialog,
unul profund cu sine explozia lumii,
celălalt modelat de drama interierii,
compune simbolul pe care am pînă la
acest moment am înțeles al artiștilor
prezente pe frontispiciul său -

Situația amplasamentului lucrărilor Știința și Arta - proiect

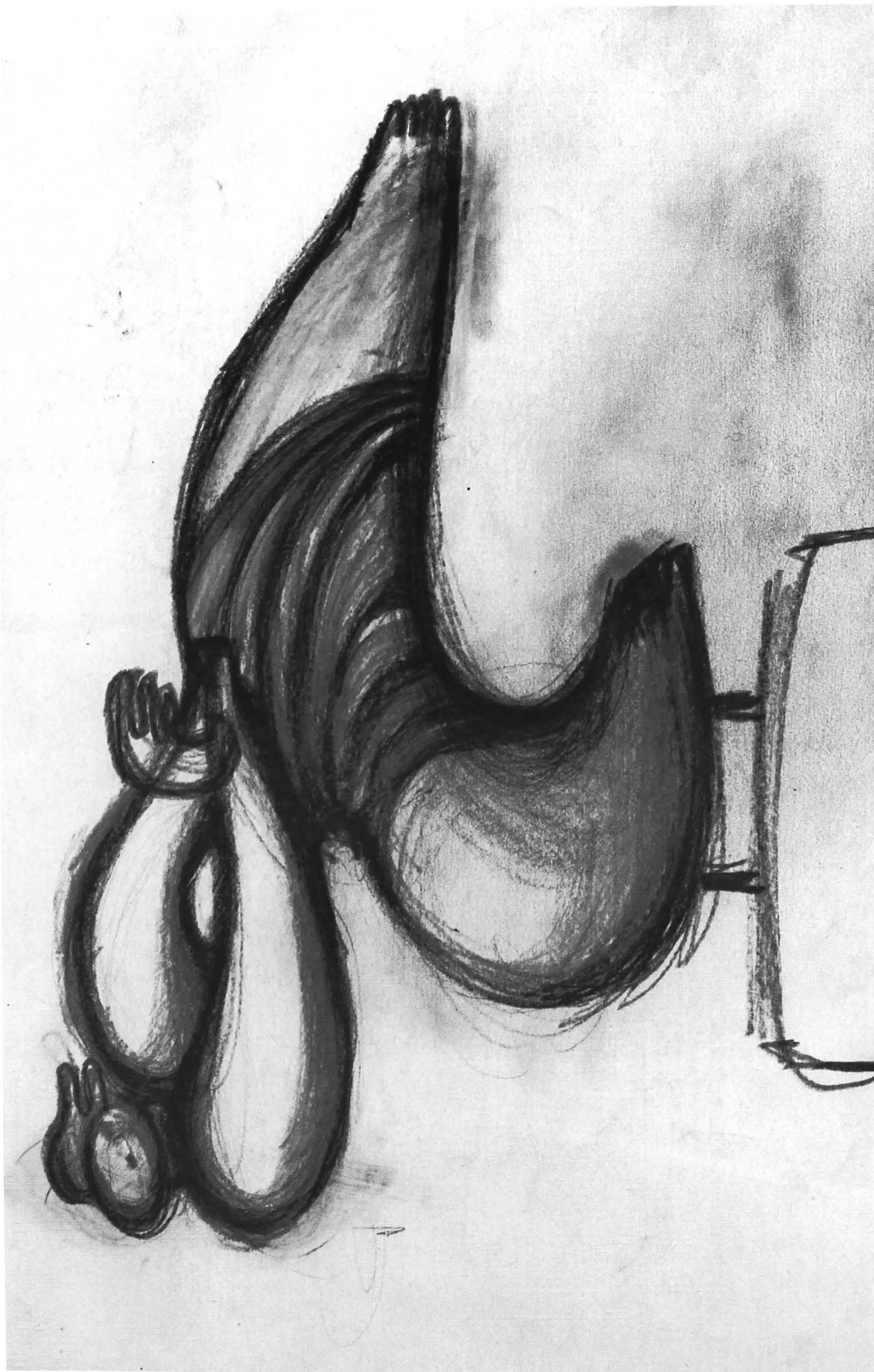

Situația amplasamentului lucrărilor Știința și Arta - proiect

ȘI ARTA

ȘTIINȚA

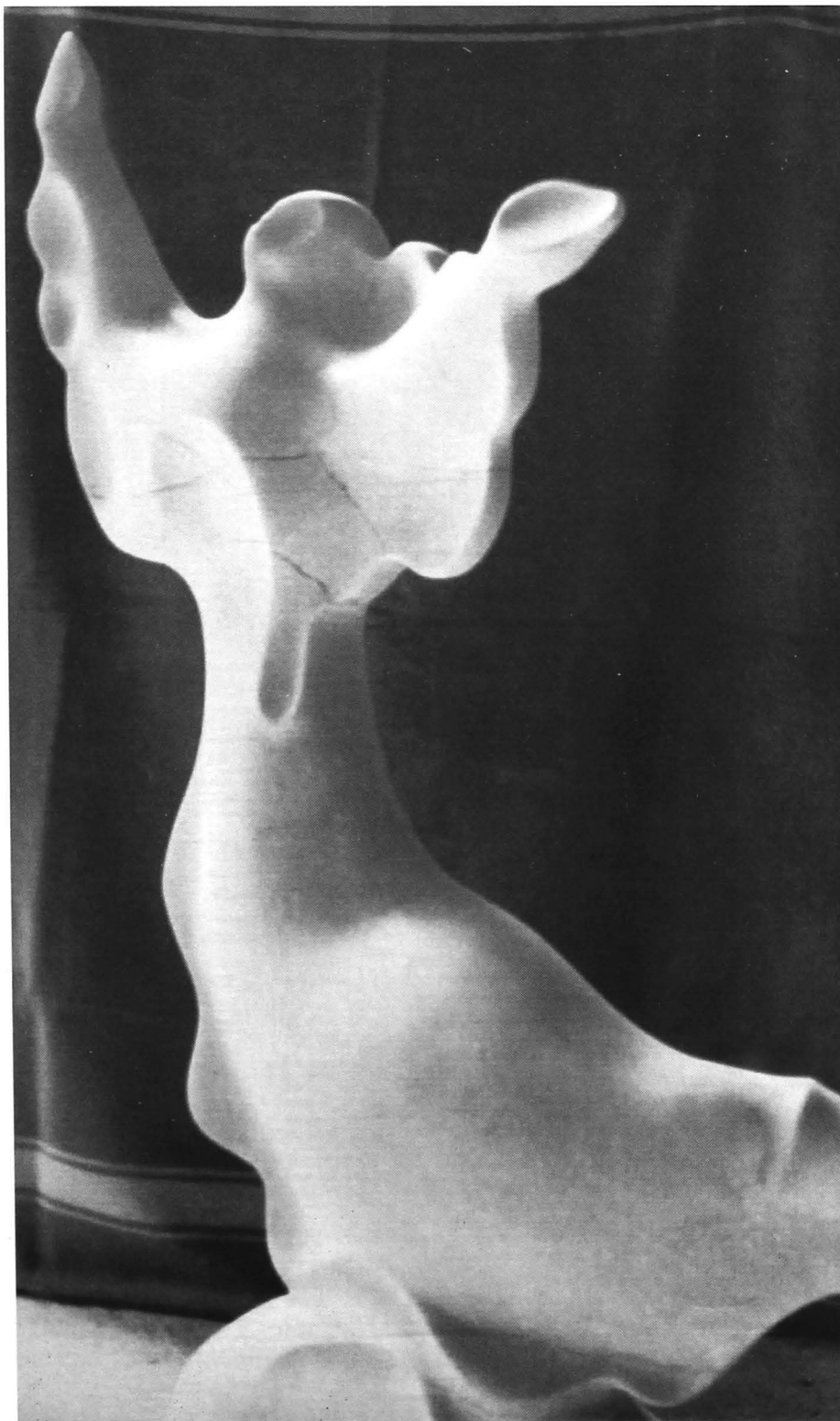

Desen pentru lucrarea Arta

The sculptures of Ioana Kassargian are on the border between Baroque forms and the certainly conferred by the consistency of the material: bronze and marble, carefully and lengthily polished. The fluidity of the surfaces which look as though they were in continuous transformation, the preference for a humanistic anthropomorphic thematic universe, illustrated by the sculpture MAN AND WATERS as well as the warmth of the well-balanced volumes speak of the genuinely lyrical essence of the artist's vision.

Considered one of the most interesting young personalities of contemporary Romanian sculpture, Ioana Kassargian appears in this exhibition too, as an inventive temperament with a particular feeling for the monumental.

D. Stoica

Eliberare (Liberation)

My work should mirror my preoccupation of expressing myself in different materials as: stone, bronze, marble, as each of these materials has different structure, each looks different in the light and asks for adaptation of your vision to its possibilities of expressiveness.

I couldn't say that one of these materials is my favorite. Nevertheless I could say that I am rather fonder of stone than anything else, but the works I did some time ago, for one of our resorts on the Black Sea, represents a big nude in bronze, and recently I won a competition for decorating the entrance to Herăstrău Park, the assembling of a monumental work and which has as a subject: our folk ballad "Miorița".

Ioana Kassargian

Tandrețe - Variantă
Tanderness - Variant

My opinion is that the humanistic vein of the art of all epochs is the one which bore the eternal messages of the human soul. That is why it is man in his most varied aspects, and in his most comprehensive inner meanings, who preoccupies me most constantly. All that is undoubtedly expressed in a modern language because at the same time, with the air I breathe, I assimilated a lesson that cannot be forgotten, that of the conquest of the art in the last few years, a new aesthetics enriched with new meanings about life, about what is beautiful, about what is human.

Ioana Kassargian

Une sculpture figurative - mais un
figuratif qui vit dans la large
clarté de la réalité et du rêve.
Un figuratif interprété, filtré par
d'intenses états d'âme; un figuratif
rapporté à l'homme; une réalité
qui se vit dans l'âme humaine.
Un figuratif qui porte en lui-même
toutes les valeurs de l'esprit, de
sa capacité de fonder les vérités
dans les formes de la pensée,
investi par des puissances magiques
de la rêverie. Un figuratif réfléchi,
converti en fait d'art.

Un art moderne, grave, sobre,
comme tous les faits de conscience,
qui comporte le trouble intérieur
de la vraie création, l'achèvement vers
la connaissance - la connaissance de
soi-même, des aspirations humaines
de son époque. Un art de grande
résolution sociale - un art de forme

publique - un art qui souffre
de son expression de toute une
époque de conquêtes, d'expansion
de la supériorité de l'esprit humain.
C'est de la sculpture et de la peinture
monumentale dont je parle.
On embellit des places, les grands
constructions, les grands ensembles
d'architecture avec des statues, des
mosaïques, des vitraux, de la
fresque, de bas-reliefs. Un
art de décoration moderne, vif,
qui cherche à trouver son expression
propre, qui cherche de valoriser la
belle et riche tradition de l'art
populaire romain.

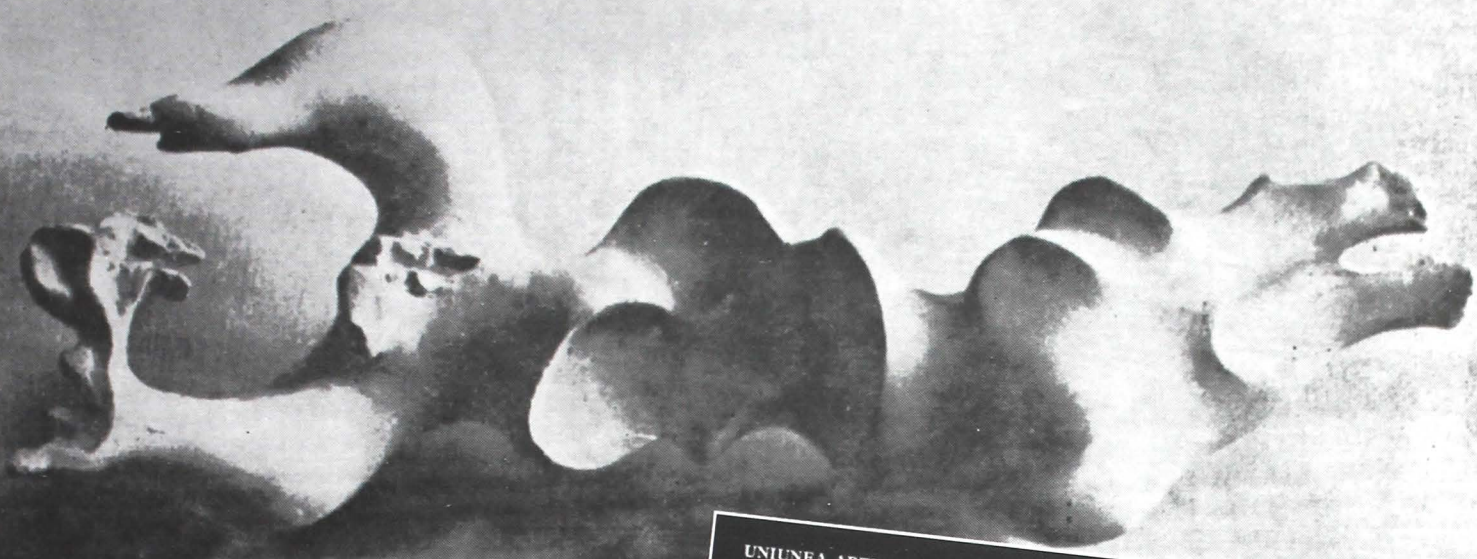
Des jeunes sont dans l'âme même
de cette œuvre persévérante créatrice - il
s'agit d'une génération très douée -
peintres et sculpteurs - qui donne
le meilleur de son talent, de ses
pensées, de ses idées. C'est une
génération qui prend son rôle au
sérieux, qui aime réfléchir avec

sur les destins de l'être en tant qu'élé-
ment d'une existence sociale.

Préoccupation sur l'existence, sur les
destins sociaux de l'art, sur les
devoirs de l'art par rapport à son
époque, par rapport à l'élément
humain, par rapport au conflit
de l'esprit. C'est en même temps
le sérieux et le lyrisme de l'existence
qui les préoccupent.

Jertfa și gloria Ecaterinei Teodoroiu

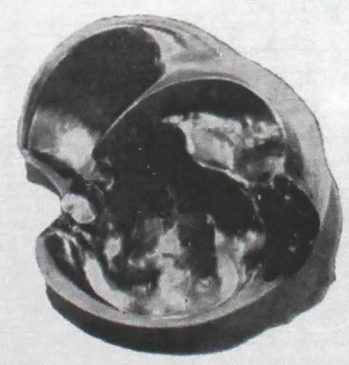
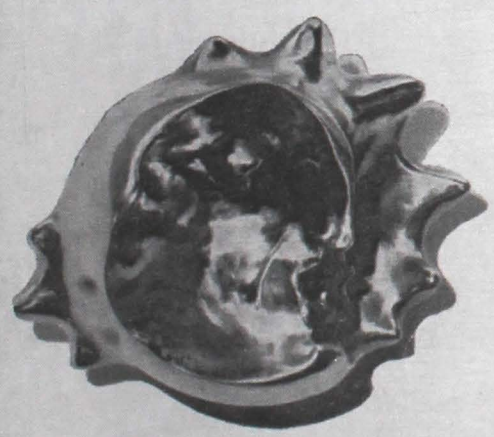

UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI ȘI FONDUL PLASTIC DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

IOANA KASSARGIAN

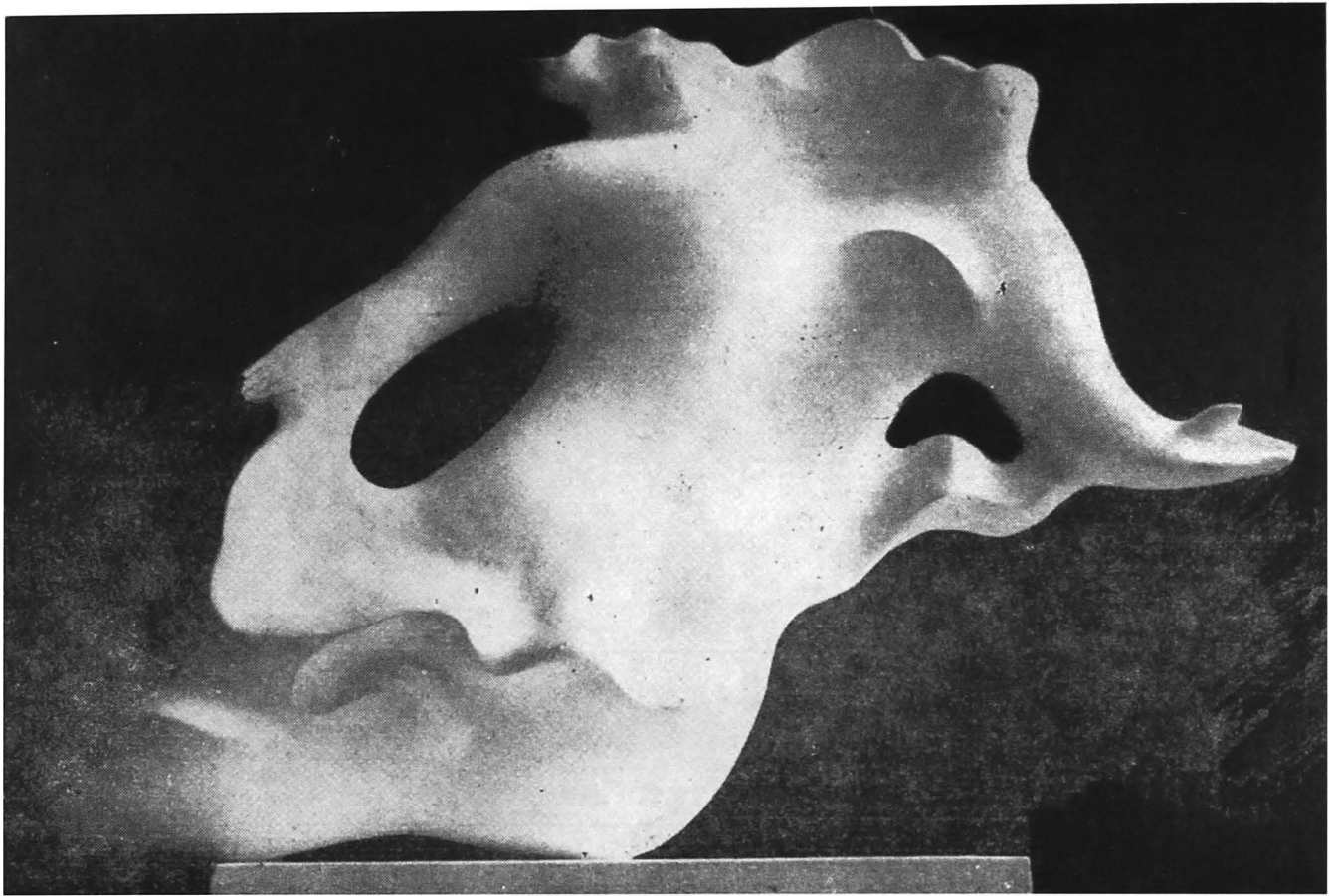
**Ioana
Kassargian**
Sculptură
și desen

SOARELE ȘI LUNA

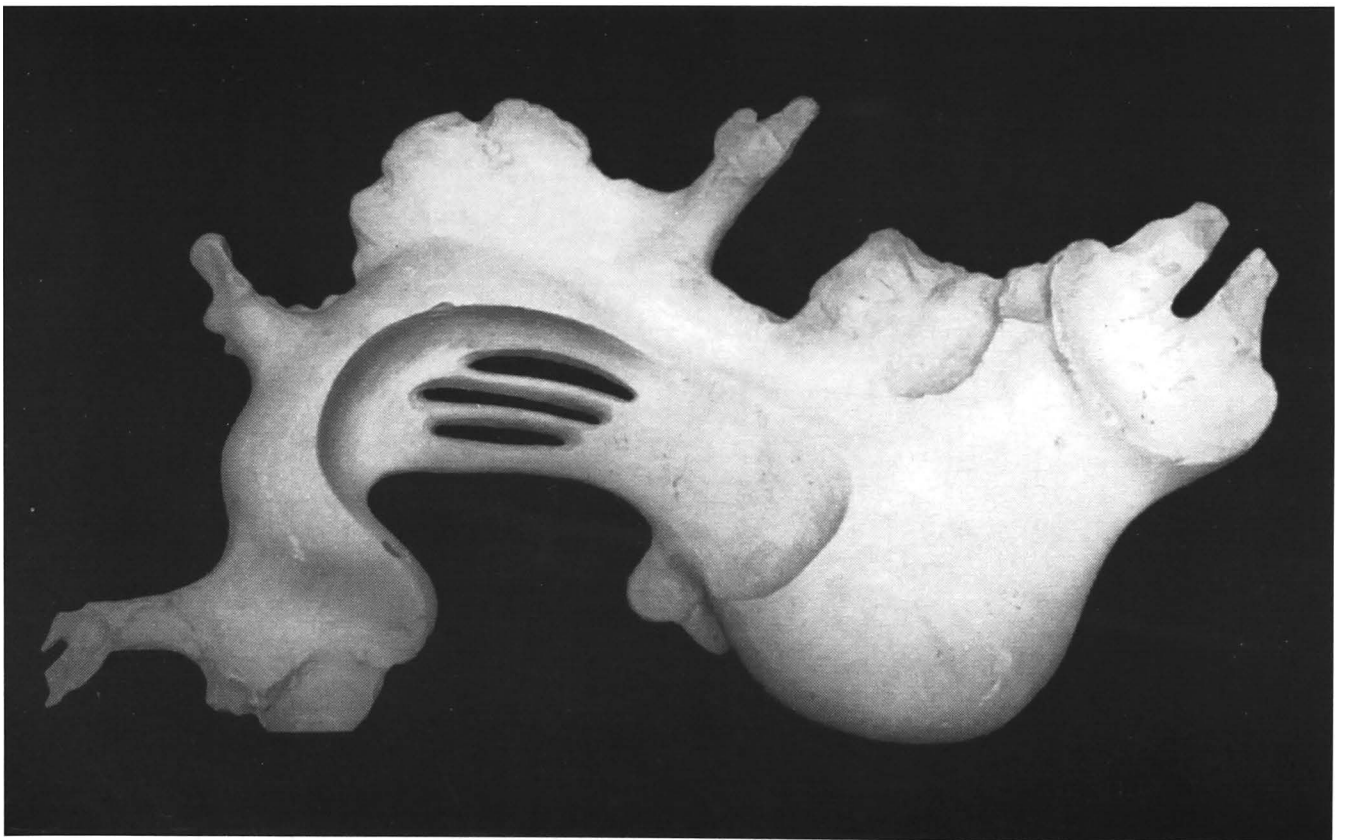
CATALOAGE
DE
EXPOZITIE

GALERIILE DE ARTĂ ALE MUNICIPIULUI BUCUREȘTI
SEPTEMBRIE 1976 OCTOMBRIE

Oadă bucuriei (Cântecul iubirii)

Armonie

LISTA LUCRĂRILOR EXPUSE DIN COLECȚIA MUZEULUI DE ARTĂ - TULCEA

1. TORS, marmură neagră	34 x 63 x 22 cm
2. HIMERA NOPTII, granit	67 x 57 x 40 cm
3. TORS, marmura albă	75 x 36 x 8 cm
4. VICTORIE (ELIBERARE), marmură albă	135 x 82 x 30 cm
5. COMPOZIȚIE, marmură albă	95 x 105 x 25 cm
6. LOGODNA, lemn	78 x 32 x 24 cm
7. SOARELE, bronz	72 X 20 cm
8. LUNA, bronz	15 x 58 cm
9. DRUM DESCHIS, marmură albă nefinisată	69 x 125 x 15 cm
10. COPIL ÎN COPAC, lemn	45 x 56 x 43 cm
11. LEGENDA MIORIȚEI, pământ ners a) 23 x 40 x 14 b) 13 x 31 x 19 c) 5 x 17 x 2 cm	
12. PORTRET, gips patinat	46 x 24 x 28 cm
13. DANSATOARE, gips patinat	113 x 72 x 24 cm
14. CAP DE FATĂ, gips	45 x 52 x 18 cm
15. FATA CU FLOAREA, gips	80 x 40 x 21 cm
16. SOLIE DE PACE, gips	133 x 83 x 20 cm
17. CÂNTEC DE GLORIE, gips	132 x 58 x 22 cm
18. FATA CU FĂCLIA, gips	142 x 44 x 27 cm
19. FLAUTIST, gips	102 x 145 x 24 cm
20. ARMONIE, gips, patină bronz	90 x 95 x 21 cm
21. DANSATOARE II, gips	62 x 58 x 20 cm
22. CÂNTĂREAȚA, gips	102 x 162 x 19 cm
23. MENESTREL, gips	78 x 50 x 24 cm
24. VESTITORI, gips	102 x 62 x 19 cm
25. CRAINICII ZORILOR, gips	143 x 36 x 30 cm
26. UNICORN, gips	102 x 158 x 27 cm
27. EURITMIE (CÂNTECUL BIRUINȚEI), gips	135 x 78 x 38 cm
28. VICTORIE, gips	112 x 80 x 26 cm
29. GÂND ÎNARIPAT, gips patinat	95 x 50 x 22 cm
30. BUST AMPHION, gips	72 x 54 x 16 cm
31. BALADA, gips	110 x 53 x 28 cm
32. CRISTINA (CAP DE FETIȚĂ), gips	32 x 18 x 22 cm
33. CÂNTECUL LIREI II, gips	30 x 47 x 14 cm
34. HORA, gips	32 x 24 x 15 cm
35. ODĂ BUCURIEI, gips	65 x 16 x 24 cm
36. ARMONIE, gips	43 x 52 x 12 cm
37. ȘTIINȚA ȘI ARTA, proiect gips	38 x 21 x 8 cm
38. PROMETEU, gips	42 x 18 x 10 cm
39. DUET, gips	25 x 27 x 8 cm
40. COMPOZIȚIE, gips	118 x 25 x 20 cm
41. VESTITORI, gips	111 x 63 x 30 cm
42. PROIECT, gips	36 x 30 x 13 cm
43. PROIECT, gips	43 x 16 x 18 cm

44. PIONIER (TINEREȚE ÎNFLORITOARE), gips	142 x 44 x 22 cm
45. DRUM DESCHIS, gips	71 x 65 x 21 cm
46. LUPTA CU APELE, gips	60 x 48 x 20 cm
47. UNIREA (Proiect Palat), gips	100 x 42 x 18 cm
48. PROIECT II, gips	96 x 44 x 16 cm
49. OAMENI ȘI APE (IN MEMORIAM 1970), gips	152 x 50 x 18 cm
50. JERTFA ȘI GLORIA ECATERINEI TEODOROIU, gips	173 x 40 x 25 cm
51. CALUL NĂZDRĂVAN AL LUI FĂT-FRUMOS, gips	195 x 75 x 44 cm
52. FATA CU PORUMBEL, gips	215 x 46 x 55 cm
53. GENERALUL CERNAT, gips	138 x 83 x 38 cm
54. CAVALERUL TRAC, gips	112 x 86 x 46 cm
55. GEORGE ENESCU, gips	167 x 94 x 84 cm
56. RADU ROSETTI, gips	73 x 35 x 25 cm
57. RITM ARMONIC, gips	187 x 108 x 30 cm
58. LUPTA CU APELE, gips	130 x 113 x 30 cm
59. UNIREA, gips	148 x 118 x 48 cm
60. FLACĂRĂ VIE EROULUI NECUNOSCUȚ, gips	148 x 30 x 25 cm
61. ODĂ BUCURIEI, gips	66 x 35 x 9 cm
62. DUET I, gips	65 x 35 x 15 cm
63. UNIREA, gips	60 x 40 x 15 cm
64. ȘTIINȚA ȘI ARTA, gips	16 x 40 x 7 cm
65. SOARELE, gips	15 x 30 x 21 cm
66. LUNA, gips	14 x 21 x 18 cm
67. EMINESCU, gips	26 x 43 x 58 cm
68. CĂTUȘE ZDROBITE, gips	113 x 85 cm

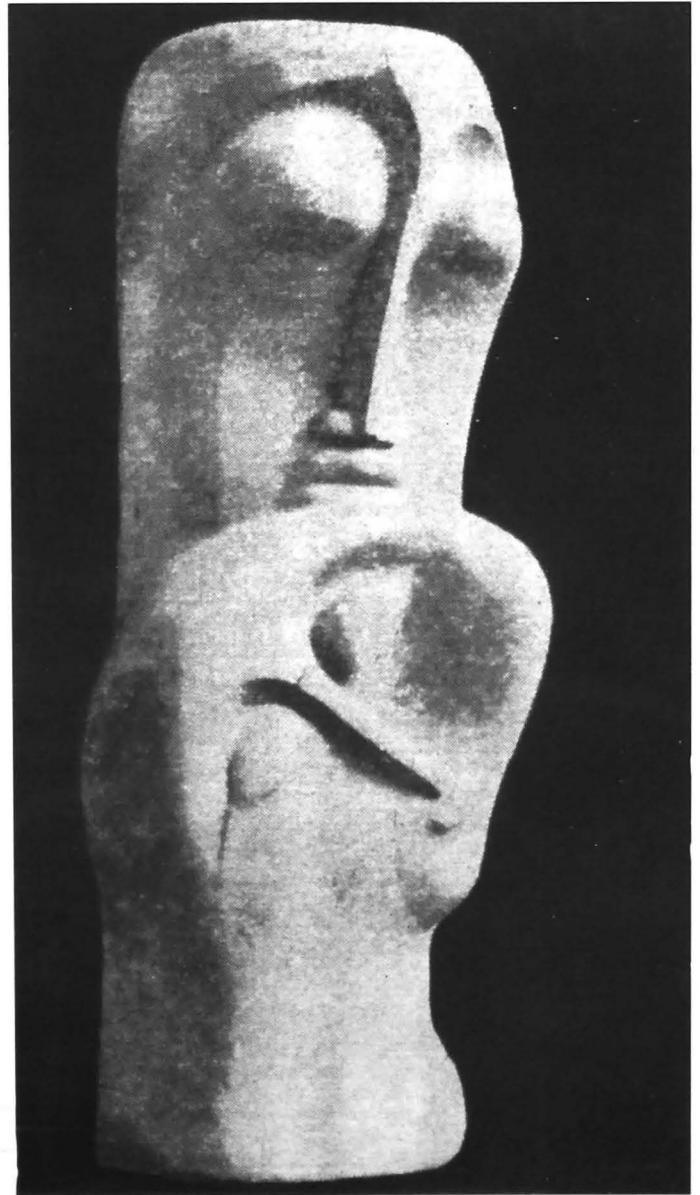
Cristina

Flautist

Logodna

La expoziția retrospectivă a sculptoriței Ioana Kassargian
au participat lucrări din colecțiile muzeelor:

MUZEUL NAȚIONAL DE ARTĂ BUCUREȘTI

1. CRISTINA, bronz	31 x 20 x 23 cm
2. CAP DE FATĂ, bronz,	43 x 56 x 34 cm
3. LUNA, piatră.....	43,5 x 40 x 40 cm
4. VICTORIE, bronz polisat.....	116 x 166 x 15 cm
5. AMPHION, bronz polisat.....	186 x 54 x 17 cm
6. ORFEU, marmură	93 x 44 x 11
7. OFRANDĂ BUCURIEI, bronz patinat	109 cm
8. JERTFA ȘI GLORIA ECATERINEI TEODOROIU, marmură.....	155 x 35 x 30 cm
9. VICTORIE (ZBOR SPRE LUMINĂ), bronz polisat	158 x 82 x 37 cm
10. TINEREȚE ÎNFLORITOARE, bronz	140 cm

MUZEUL JUDEȚEAN BUZĂU

1. CĂTUȘE ZDROBITE, marmură	113 x 85 cm
2. MENESTREL, bronz	68 x 36 cm
3. FLOAREA SOARELUI, bronz	100 x 60 cm

MUZEUL DE ARTĂ CONSTANȚA

1. CRESCĂTOARE DE PĂSĂRI, piatră artificială	145 cm
2. CÂNTARE PATRIEI, piatră	52 x 55 x 31 cm
3. CAP DE PESCAR, gips patinat.....	49,5 cm
4. TRIUMF, bronz	185,5 x 35,4 x 87,3 cm

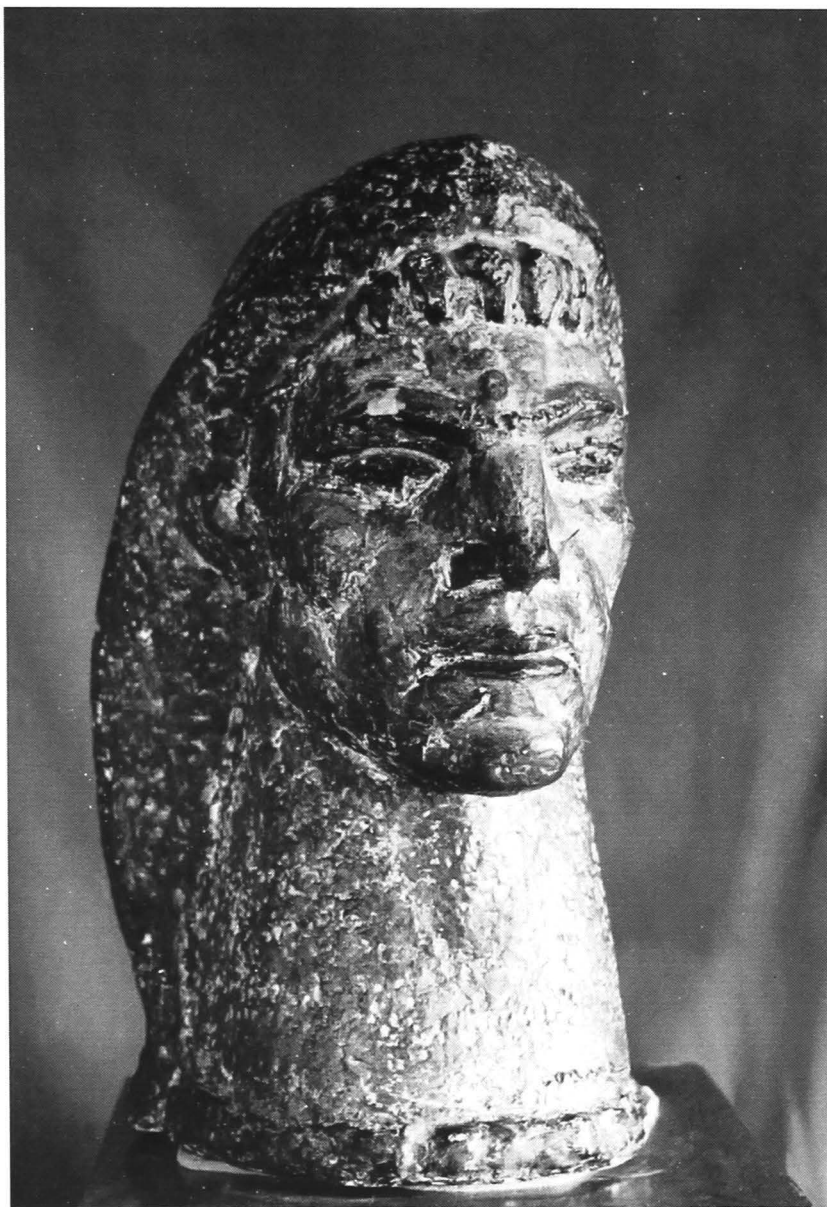
MUZEUL DE ARTĂ MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ - GALAȚI

1. TORS, piatră
2. RÂNDUNICA, marmură

MUZEUL JUDEȚEAN SATU-MARE

1. CÂNTEC DE GLORIE, marmură	135 x 65 x 30 cm
------------------------------------	------------------

Mulțumim tuturor muzeelor participante.

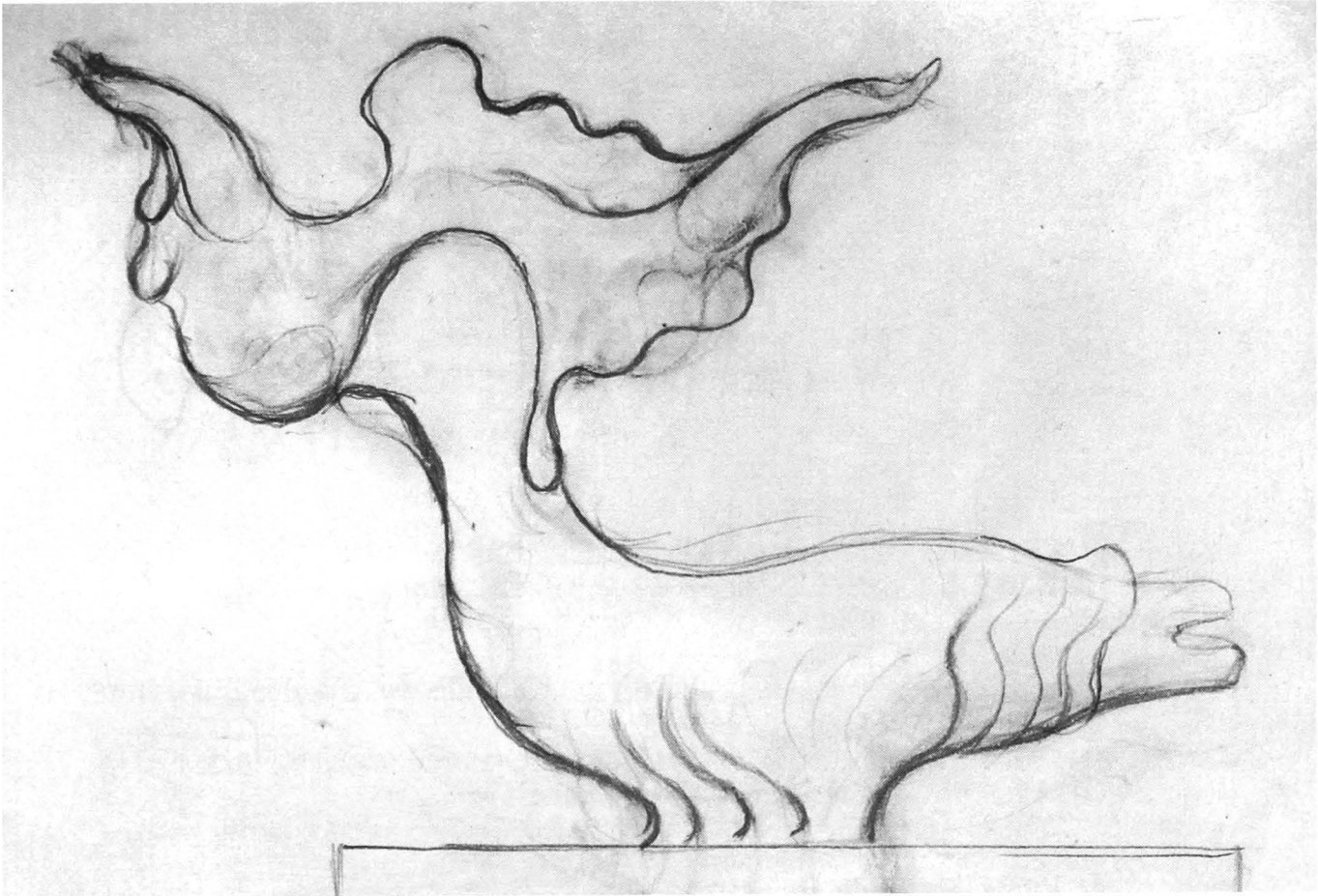

Cântare patriei

Beethoven

Desen

Proiect Eliberare

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- Cristina ANASTASIU - în *România Liberă*, din 21 aprilie 1970.
Nicolae ARGINTESCU-AMZA - în *România Literară*, din 1 mai 1969.
idem, *op. cit.*, din 7 mai 1969.
idem, *op. cit.*, din 7 mai 1970.
idem, în *Catalogul expoziției Ioana Kassargian*, Galeriile de Artă din Bulevardul Bălcescu, București 1966.
Adriana BOTEZ-CRAINIC - *Arta formei*, editura Orator, București 1993, p. 318.
Radu BOGDAN - în *Contemporanul*, din 24 iunie 1966.
Alexandru CEBUC - în *Catalogul expoziției Ioana Kassargian*, Galeriile de Artă ale municipiului București - septembrie 1976.
Radu CERNECI - în *Ateneu*, mai 1970.
C.R. CONSTANTINESCU - în *Scînteia tineretului*, din 16 iunie 1966.
idem, *op. cit.*, din 28 aprilie 1970.
Mircea DEAC - în *Informația Bucureștiului*, din 28 aprilie 1970.
idem, în *Catalogul expoziției Ioana Kassargian*, Galeriile Apollo.
Ghe. GHÎTESCU - manuscris din arhiva Ioanei Kassargian, 11 iulie 1978.
Ionel JIĂNU - în *Catalogul expoziției Ioana Kassargian*, Galeriile de Artă ale municipiului București - septembrie 1976.
idem, manuscris din arhiva I. Kassargian, 16 iulie 1976.
Ioana KASSARGIAN - în *România Literară*, din 11 mai 1972.
idem, în *Contemporanul*, din 20 iunie 1969 (interviu).
Marin MIHALACHE - în *Informația Bucureștiului*, din 15 iulie 1966.
Mihai NEGULESCU - în *Luceafărul*, din 25 iunie 1966.
Tudor OCTAVIAN - în *Săptămîna*, din 28 octombrie 1976.
Constantin PRUT - în *Contemporanul*, din 18 mai 1970.
Ion TĂTARU - în *Orizont*, din 26 august 1970.
Mariana VANJI - în *Femeia*, din ianuarie 1967.

